

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravlništvo: Maribor, Karlova 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

„Dete nam je rojeno“.

Besede napisa tvorijo začetek 3. sv. maše na božični praznik. Radosten vzklik je to, ki z njim katoliška cerkev v svojem bogoslužju pozdravlja Dete, rojeno v Betlehemu. Po vsej pravici. Saj je to tisto Dete, ki ga je sam angel v Nazaretu ob oznanenju Zveličarjevega rojstva takole opredelil in označil: »Sveto, ki borojeno, bo Sin božji« (Luka 1, 35). In ko je to sveto Dete bilo rojeno v betlehemskega hlevcu, je angel ta dogodek sporočil pastirjem z besedami: »Oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bodi znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jaslje položeno« (Luka 2, 11—13). In pridružila se je angelu truma nebeških krilatcev, ki so vzradoščno zapeli: »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.«

Z Detetom, rojenim v Betlehemu, nam je bil dan, kakor nadaljuje sv. cerkev v navedenem začetku 3. božične svete maše, Sin božji, ki je kot človek prišel na svet, da bi ljudi odrešil in svet prenovil. Zato je njegovo rojstvo najvažnejši dogodek svetovne zgodovine. Znani moderni kulturni pisatelj Chamberlain pravi v svojem delu »Osnove 19. stoletja«: »Rojstvo Kristusovo je najvažnejši datum svetovne zgodovine. Če se ne bo kmalu zvršil prerod iz pogleda na Križanega na Golgoti, bo sledil propad znanosti in človeštva.« Betlehemske Dete je prenovilo stari svet, in tudi za sodobno človeštvo ni druge obnove in rešitve.

Kako je Zveličar prenovil stari poganski svet, spričuje bežen pogled v njegovo zgodovino. Če pogledamo v staro zgodovino, opazimo mogočne narode: Egipčane, Asirce, Babilonce, Perzijce, Makedonce, Rimljane. Komaj pa so ti narodi zgradili svojo narodno državo in kulturo, že se je začelo njihovo propadanje. Če pogledamo v novi svet, opazimo kraljestvo, ki sega od konca do kraja sveta. Ni zgrajeno nad mrtvimi trupli ljudi, ki so bili ubiti od zmagovalca, ne drži ga skupaj kri narodov, in vendar obstoja že 1900 let. Njegov obstoj je neomajen, njegova edinstvo najtesnejša, njegova moč največja. Ustanovitelj tega svetovnega kraljestva — sv. cerkve — je betlehemske Dete, Zveličar sveta.

Poglejmo v stari svet! Vstajajo modrijani ter zbirajo okoli sebe učence. Imenujejo se ti učenci po svojih učiteljih: Pitagori, Sokratu, Platonu, Aristotelu in drugih. Še preden pa zatisnejo ti učitelji svoje oči, se razdrobijo učenci v razne skupine, ki si nasprotujejo med seboj: kar eden proglašja za resnico, to drugi pobija kot zmoto in laž. Poglejmo v novi svet! Zbira se občina za občino po širnem svetu. Ne zbira jih svetna oblast, ki jim je protivna. In vendar so člani teh občin po vsem svetu zedinjeni med seboj v najtesnejšem edinstvu duha in vere. Vsi — Rimljani, Grki, Afričani, Azijati, Evropejci, Američani — vsi se pokorijo eni glavi, vse prešinja ena misel, vse vodi ena volja. In ta misel in ta vodja je kot človek v Betlehemu porojen Sin božji, Zveličar sveta.

Poglejmo v stari svet! Vidimo večino ljudi v strahovitih verigah suženjstva, njih obupno stokanje se dviga do neba. Slišimo ječanje otrok, ki jih morijo ali zametujejo lastni obupani starši. Na stotisoče in milijone ljudi leži na tleh kot bitja, manj vredna ko živali, nad njimi pa se dviga rimski cesar, ki zahteva za sebe božansko čast. Obrnimo od te žalostne slike svoj pogled v novi svet! Blagovest čujemo, da je vsak človek otrok božji, da je vsak, bodisi cesar bodisi delavec in suženj, poklican v nebeško kraljestvo, da vsakogar čaka onstran groba isti nepristranski Sodnik, da smo vsi ljudje bratje med seboj, ki se moramo medsebojno ljubiti, kakor moramo Boga ljubiti kot skupnega očeta. In vidimo, kako padajo suženjske sponke, kako zmaga čast človeka kot svobodne osebnosti, kako se dviga dostojanstvo in spoštovanje žene, kako se spreminjajo in izpopolnjujejo običaji in navade, način mišljenja in življenja po vsem svetu. In kdo je to povzročil? Svobodnomiselni francoski pisatelj Voltaire je rekel: »Največji filozof (modroslovec) starega časa ni mogel spremeniti mišljenja in življenja sosedov, ki so stanovali v isti ulici.« In vendar se je spreobrnilo mišljenje in življenje celega sveta. Ta preobrat se je začel, ko je angel oznanil na betlehemske poljanah pastirjem, najnižjim v ljudstvu, da je rojen Zveličar, ki je Kristus Gospod.

Poglejmo v stari svet! Bili so modrijani, ki so ob njihovih nogah sedeli pouka-željni in poslušni učenci. Ko so ti učitelji umrli, je v srcih učencev umrla vsa ljubezen do njih. Bili so velikani med narodi, branitelji ljudstva in domovine. Ko jih je pokosila smrt, je pod njeno koso padla tudi ljubezen in čast, ki jim je bila prej skazovana. Obrnimo pogled v novi svet! Pred našimi očmi se dviga veličastni lik Njega, ki je Kralj src. Na stotisoče mladeničev in mladenk se je Njemu darovalo celotno in popolno. Na tisoče jih je preloil kri za Njega. Milijoni mu služijo z ljubečim srcem. Iz te ljubezni klije občudovanja vredno krepostno življenje, kakor si ga ni mogel misliti noben modrijan starega sveta. Iz te ljubezni izvira najčistejša in najpožrtvovalnejša ljubezen do bližnjega. Ljubezen se ne da komandirati. Kdo je to čudovito ljubezen vnel v srcih milijonov? Božje Dete betlehemske. V svoji neskončni ljubezni nas Zveličar dela deležne Betlehema ne samo enkrat, marveč trajno. Betlehem pomeni v našem jeziku hišo kruha. Takšna hiša kruha, in sicer nebeškega kruha, so naše cerkve. Kakor je prišel Sin božji v Betlehemu na svet kot človek, tako se njegovo rojstvo na čudežen način ponavlja na oltarjih pri daritvi sv. maše. Tabernakelj, kjer se shranjuje zakrament presv. Rešnjega telesa, je naš stalni Betlehem. Pri-
dite, kakor so prišli betlehemske pastirji, da molimo Boga-človeka!

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Uspehi Stojadinovič-Koroščeve vlade. Glavno glasilo JRZ »Samouprava« je objavila uvodni članek, v katerem obravnava bilanco poldrugoletnega dela Stojadinovič-Koroščeve vlade. Vidne znake vladnih uspehov našteva list v štirih točkah: 1. Pomirjenje političnih strasti, ki so po prejšnjem vsak čas razbesnele in so dosegle višek v dogodbah v Kerestincu in v streljih v skupščini. 2. Uravnovešene državne proračuna, boljši življenjski pogoji za širše ljudske množice ter znižanje davkov. 3. Svoboda mišljenja ter kritike v tem smislu, da sme vsak prosto v državi zborovati ter povedati svoje mnenje. 4. Zadnje občinske volitve so dale narodu priliko, da se je prosto izrazil ali za vladno, ali za nasprotnike režima.

Podpis jugoslovansko-madžarske trgovske pogodbe. V prostorih trgovskega ministrstva v Beogradu je bila podpisana 17. decembra med našo državo in Madžarsko trgovska pogodba, ki stopi v veljavo 1. januarja 1937. Nova pogodba je največje vrednosti, ker urejuje plačilni promet z Madžarsko ter način izmenjave blaga med obema državama. Pogajanja so se sicer zavlekla, vendar je njih zaključek sad obojestranskega truda uredeitev trgovskih odnosov na način, ki je pravičen gospodarskemu ustroju obeh držav.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Svet Zveze narodov je zaključil zadnje dni v Ženevi 95. zasedanje, na katerem sta se obravnavali dve točki. Svet Zveze narodov je odobril glede Španije politiko nevmešavanja in korake Francije ter Anglije, ki sta brezuspešno posredovali, da bi došlo v španski državljanski vojni do premirja. Druga točka posvetovanja sveta Zveze narodov je bil spor v Mali Aziji med Francijo in Turčijo radi pokrajine krog mesta Aleksandrette. Francija je prepustila Društvu narodov odločitev: ali se naj Aleksandrette z okolico odtrga od Sirije, ki je pod pokroviteljstvom Francozov, ter postane samostojna država. Turčija je bila proti osamosvojitvi omenjenega ozemlja. Na predlog švedskega zunanjega ministra je prišlo na zadnji seji sveta Društva narodov do soglasno sprejete resolucije, v kateri je razglašeno, da bo to vprašanje rešeno na zasedanju v januarju. Med tem časom pa bo poslalo Društvo narodov v sporno pokrajino komisijo, ki bo proučila položaj na licu mesta in povrh mora Francija iz te pokrajine odpoklicati vojaštvo.

Krog zmede na španskem. Glede dolgotrajne španske državljanske vojne sta skušali Anglija ter Francija posredovati, da bi se na življenje in smrt boreča nasprotnika pobotala, kar pa ni uspelo. Po brezuspešnem angleško-francoskem posredovanju prevladuje mnenje, da je španska državljanska vojna postala mednarodna zadeva, v kateri gre za usodo: fašizma ali boljševizma. Italija in Nemčija sta za to, da izvojuje nacionalni general Franco popolno zmago nad rdečkarji, za

katero se peha na vso moč sovjetska Rusija. Italija in Nemčija sta priznali 23. X. Francovo vlado in tudi nemško-japonska protiboljševiška zveza od 25. novembra gre za tem, da se odseka prodirajočemu komunizmu z zmago Francovih čet glavo. Italija in Nemčija zastavljata vso pomoč in sile, da pripomorate nacijonalistom do zmage. Rusija s pomaganjem rdečkarjem ne more biti dovolj naglo kos svoji nalogi, ker je rusko mesto Odessa ob Črnem morju, odkoder pošiljajo sovjeti španskim komunistom vojni material, oddaljeno od Španije 2000 km; med tem, ko imata Italija in Nemčija do obmorskih oporišč generala Franca čisto kratko pot. Kako trda že prede rdeči vladi v Valenciji, dokazuje dejstvo, da ponujata Katalonija in Baski generalu Francu poseben mir, ne oziraje se na vladne anarhiste in komuniste v Valenciji.

Slepomišnje z novo rusko ustavo in odkritje nove zarote proti Stalinu. Evropski komunisti mešetarijo z dobrinami nove sovjetske ustave, ki je bila sprejeta. Nova ruska ustava uvaja zopet zasebno lastnino, s katero lahko razpolagajo manjši posestniki po svoji volji za slučaj smrti. Kaj takega je lahko dopustil Stalin in njegova družba v ustavo, ko že davno ni več v celi ogromni Rusiji posestnikov, ki bi imeli svojo zemljo. Kolhozov ali skupnih posestev pa tudi po novi ustavi ne smejo deliti. Kmetu z novo ustavo ni nič ustreženo in bo ostal še zanaprej suženj židovskega boljševizma. — V Moskvi ima tajna policija ali čeka polne roke opravka z odkrivanjem nove zarote proti Stalinu. Izsledili so večje število peklenskih stro-

jev, ki bi naj poglani v zrak dvorano, v kateri bi zboroval vsesovjetski kongres v Moskvi, in sicer ravno tedaj, ko bi se mudil na zboru Stalin. Vtaknili so pod ključ precejšnje število vodilnih komunistov, ki bodo zopet po Stalinovem receptu postavljeni ob steno in — ustreljeni.

K položaju na Kitajskem. Zadnjič smo poročali, kako je došlo na Kitajskem nenadoma do novih zmed. Maršal Čangsuljan se je uprl s svojo armado vladi v Nankingu, koje predstavitelj je maršal Čangkajšek, ki je ujet od Čangsuljana s celotnim številnim spremstvom. Čangsuljanov upor bi naj bil zasidran v težnjah kitajske nacijonalistične mladine, ki zahteva vojno z Japonci, ki vedno globeje prodirajo na Kitajsko. Tej vojni se je protivil Čangkajšek z vlado v Nankingu in je moral radi tega v ujetništvo. Kitajsko nacionalno mladino so našuntali proti Čangkajšku in Japoncem ruski komunistični agenti. Moskva odločno zanika, da bi bil ta najnovejši upor delo ruskega komunizma. Vlada v Nankingu, ki je že napovedala vojno upornemu Čangsuljanu, zahteva od njega, da izpusti takoj Čangkajška in vse ujetnike. Uporniki so se postavili na stališče, da morata skleniti Kitajska in Rusija zvezo proti Japoncem, ki hočejo imeti med Kitajci neprestane spore, da se lahko vmešavajo v kitajske zadeve z oboroženo silo in trgajo od Kitajske kos za kosom in jih spravljajo pod svojo oblast. Položaj z uporom maršala Čangsuljana je tak, da v Evropi ne vemo, ali so ga skuhalo Rusi ali Japonci. Vsekako pa si lahko radi te zadeve skočita v lase Rusija in Japonska.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Betlehem in Nazaret. Božični praznik nam daje povod, da se nekoliko v svojem duhu ozremo v tista dva kraja, kjer je bilo rojstvo Sinu božjega napovedano, odnosno se je zvršilo. Zanimajo nas predvsem verske razmere, ki sedaj vladajo v teh za kristjana tako svetih krajih. Betlehem leži 9 km južno od Jeruzalema ter sedaj šteje okoli 10.000 prebivalcev. Od teh je 5000 katoličanov, 40 grških katoličanov, 3700 pravoslavnih Grkov, 300 Armencev, 150 protestantov in 100 mohamedanov. Katoliško župnijo upravljajo frančiškani, kojih je tudi gostišče, kjer dobivajo stanovanje in hrano tuji romarji. Frančiškani vzdržujejo tudi več deških šol. Dekliške šole upravljajo francoske sestre sv. Jožefa. Nazaret je mesto v Galileji, ki šteje okoli 7000 prebivalcev. Od teh je 1300 rimskih katoličanov, 700 grških in 400 maronitskih katoličanov, torej pripada katoliški cerkvi ena tretjina prebivalcev. 2000 je pravoslavnih, 200 protestantov in 200 mohamedanov. Dušno pastirstvo rimo-katoličanov vodijo frančiškani, ki so tudi upravniki katoliške župnije. Obenem tudi vodijo šole ter tudi oskrbujejo bogoslužje v sosednjih krajih Galileje, kakor v Seforisu in v znanem Naimu.

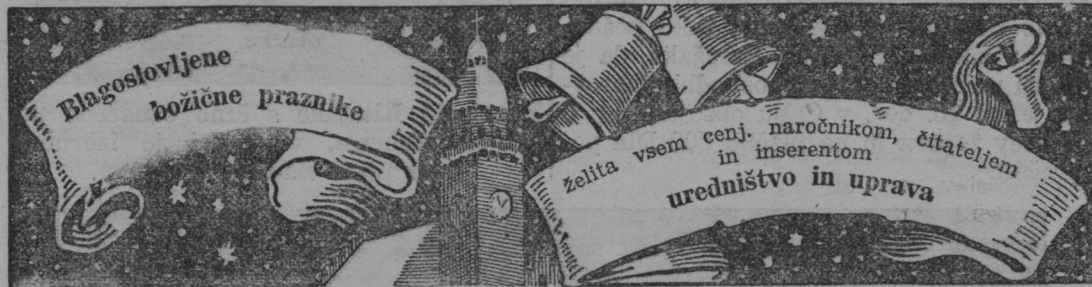
Komunizem sili med dijaštvo. Dva pota sta, po katerih prihaja komunizem med dijaštvo. Prva je književnost (časniki, li-

sti, knjige), ki z napadanjem vere, preziranjem verskih svetinj, natolcevanjem cerkve in duhovnikov in s povestmi gnusne vsebine jemlje mladini vero in smisel za moralo. Druga pot pa je tista, ki jo hodijo komunistični agenti, kateri obe-tajo od svoje komunistične setve med mladino obilno žetev za tiste, ki so jih najeli ter jih dobro plačujejo. Sarajevski »Katoliški tjednik« (13. decembra) poroča o pojavu komunizma med mladino sarajevskih srednjih šol. Tamkaj se komunistična agitacija vrši v okviru književnih društev. Na sestankih, ki jih prirejajo ta društva, in v spisih, ki jih sestavljajo njih člani, se poveličuje marksizem. Noben, ki je drugače usmerjen, naj bo nacionalist, naj bo katoličan, ne sme na takih sestankih govoriti; vsaka opozicija se pobije z gromkim tuljenjem. Govori se o tem, da je v višjih razredih do 80% dijakov, ki se proglašajo za komuniste. Spričo te jako resne zadeve bi se šolska oblast morala bolj pečati s temi razmerami ter strogo preiskati, koliko je v profesor-skem zboru javno priznanih ali tajnih marksistov, ki vplivajo pogubno na mladino. Isti list tudi poroča o dijaškem štrajku, ki so ga priredili dijaki sarajevske Srednje tehnične šole. V četrtek, 3. decembra, so se spuntali učenci in učenke te šole, češ, da se v sobah dovolj ne kuri, da je preveč šolskih ur, da postopajo z njimi ravnatelj in profesorji nevezgojno in surovo itd. Ostali so vsi v šolskem poslopju, z arli direktorja v njegovi pisarni, zasedli vse tehnične, električne in telefonske naprave ter zabarikadirali vrata ter

okna. Ostali so zabarikadirani celo noč do drugega dne do 10. ure predpoldne, ko so zapustili šolsko poslopje. Pogajanja s policijo so imela uspeh, da je bil ravnatelj puščen na svobodo. V znak vzajemnosti so dijaki drugih šol priredili po ulicah demonstracije. Banska nova je o teh dogodkih izdala poročilo, v katerem izjavlja, da so to zadevo spleteni komunisti. Javnost je dobila vtis, da so na tej šoli — sledile bi kajpada druge — hoteli ostvariti dijaške sovjete po boljševičkem vzorcu. Ti dogodki so dokaz, da mora vzgoja mladine kreniti v drugo, pravo smer.

Svobodomisleci kot prijatelji prosvete. Svobodomisleci meščanskega in delavskega (marksističnega) kova se širokoustijo, da so veliki prijatelji prosvete. V resnici pa so samo prijatelji protikršćanstva in brezbožništva, za prosveto naroda pa jim ni mar. Boljša nobena prosveta kot katoliška: to je njihov program. In ta program izvajajo, kjerkoli pridejo do ob-

lasti. Tako se je godilo pod vlado framasonov in marksistov v Španiji. Izdali so povelje, da so šole državna stvar, zasebne, zlasti verske šole niso dovoljene. V izvrševanju tega povelja so v Španiji zaprli vse šole, kjer so delovali redovniki. In kaj je bila posledica? Država ni mogla izpolniti svoje obljube, da bo vsem otrokom, so vsled zaprtja redovniških šol izgubili možnost šolanja, oskrbela pouk v državnih šolah. Te svoje obljube pa španska framasonsko-marksistična vlada ni izpolnila. Redovniške šole so zaprte, drugih šol pa ni. Tako ostajajo otroci brez pouka. V samem Madridu je vsled zatvora katoliških šol ostalo 90.000 otrok brez pouka. Takšni prijatelji prosvete in izobrazbe so liberalci in socialisti. Naši svobodomisleci (lažnjiv naslov), liberalci in socialisti, se ponašajo, kakor da bi bili veliki prijatelji prosvete. V resnici pa jim za ljudsko prosveto ni nič mar, pred očmi jim je kot smoter širjenje protikršćanstva in brezboštva.

Osebnosti.

Novi prosvetni šef za Slovenijo. Za novega prosvetnega šefa na Slovenskem je imenovan visoko naobražen krščanski mož g. prof. dr. Lovro Sušnik, ki je z mnogoštevilnimi tiskanimi razpravami o vzgoji dokazal, da spada na to važno mesto.

Za predsednika Zbornice za trgovino in obrt je bil zadnji petek v Ljubljani ponovno izvoljen z enim glasom večine g. Ivan Jelačin, veletrgovec v Ljubljani.

Smrt znanega kapucinskega duhovnika. V kapucinskem samostanu v Studencih pri Mariboru je v Gospodu zatisnil oči v starosti 70 let g. o. Ciril Goričan. Blagopokojni se je rodil l. 1866 v Žičah pri Konjicah. Preoblečen je bil l. 1888 in novo sv. mašo je pel 1892. Znan je bil kot pridigar po Štajerskem, Hrvaškem, Koroškem in Primorskem. Govoril je več jezikov in je doma v samostanu izobraževal mlade klerike v latinščini in drugih jezikih. Blagemu očetu Cirilu svetila večna luč, samostanski družini naše sožalje!

Novo sv. mašo bo pel na Božič pri sv. Jožefu v Studencih pri Mariboru kapucinski novomašnik p. Rudolf Struel, ki je prejel mašniško posvečenje 20. dec.

50 letnico je obhajal v Mariboru v Mlinški ulici naš vrli pristaš in mizarski mojster g. Štefan Koter. Jubilant je iz Prekmurja. Svoje znanje v mizarski stroki si je izpopolnil na Dunaju in s potovanji po Nemčiji. Po prevratu je začel samostojno obrt v Mariboru. Prvotno neznatno podjetje je znal dobri Štefan z leti povzdigniti v z najbolj modernimi stroji opremljeno

mizarsko tvornico, v kateri izdeluje najfinejše pohištvo na veliko. Podjetnemu ter pri zdravju krepkemu g. mojstru želimo še več nadaljnjih uspehov in veselih jubilejev.

Nesreče.

Tri nesreče v Mariboru. Ko je zaokrenil v Mariboru na Trgu kralja Petra s pohištvo naložen tovorni avto v Ruško cesto, je zgubil 54letni pomožni delavec Jožef Beigott ravnotežje in je padel z zadnjega dela vozila na cesto, kjer je obležal z zlomljenimi nogami v gležnju. — V mariborski tkalnici sta bila zaposlena delavca Ivan Žgave in Jožef Alijančič z nalaganjem bombaževine v balah. Več bal se je zrušilo na omenjena, ki sta se onesvestila in ima Alijančič še hude poškodbe na glavi. Oba so oddali v bolnišnico.

Delavcu zmečkalo nogo. Pri Splošni stavbeni družbi na Teznu pri Mariboru je padel z žerjava 800 kg težak kos železa. Spodaj stoječi 26 letni delavec Ivan Bajer je v zadnjem hipu toliko odskočil, da je zadelo železo nogo in mu jo je zmečkalo. Hudo poškodovanega je prepeljal reševalni oddelek v bolnico.

Smrtno je podsulo v svinčenem rudniku v Mežici 52letnega rudarja Franca Foršnarja, očeta deveterih otrok, katerim je umrla mati leta 1934.

Za las ušel smrti. Na železniški postaji Velika Nedelja se je hotel Rudolf Spudič, trgovski potnik iz Maribora, prepeljati z avtomobilom, katerega je sam šofiral, preko tira. V zadnjem trenutku je opazil, da je prelaz zaprt z zatvornicami. Avtomobil je zlomil zatvornico in je obstal na tračnicah. V tistem trenutku je pribrzel brzovlak iz Ptuja. Železniški čuvaj Anton Roškar je imel v očigled strašni

Tako piše mnogoletni naročnik Slov. gospodarja: Denarnica se mi je posušila, toda če bi se mi tudi roka posušila, zvest bom ostal svojemu listu Slov. gospodarju!

smrtni nevarnosti toliko duhaprisotnosti in hrabrosti, da je odprl vrata na avtomobilu in se je Spudič rešil v zadnjem trenutku. Lokomotiva je zagrabila avtomobil in ga je čisto razbila. Škoda znaša 30.000 Din.

Tramvaj je podrl na Viču pri Ljubljani starejšo ženo Marijo Rutar. Do nesreče je došlo, ker je šla ženska po oni strani ceste, na kateri ni hodnika in zastira vozniku tramvaja ovinek razgled. Poškodovano so oddali v ljubljansko bolnico.

Radi pijanosti utonil v potoku. Anton Šuligoj, ki je bil že 15 let v službi pri posestniku in kovaču Ivanu Poljanščaku na Selu pri Zireh na Kranjskem, se je nakresal žganja in se je vračal v spremstvu prijatelja proti gospodarjevemu domu. Oba sta padla v bližini krčme v potok. Šuligoj je utonil, njegov tovariš se je rešil.

Razne požarne nesreče. V Brezoli pri Mariboru je zgorel posetniku Jožefu Mlakerju hlev. Štiriletna fantiča sta zakučila na Mlakerjevem škodnju, da bi se ogrela. Ogenj se je oprijel slame in že je bilo celo poslopje v objemu plamenov. Pogorelec ima 15.000 Din škode. — Zadnji četrtek popoldne je izbruhnil v škodnju krčmarice in posestnice T. Vrt v Studencih pri Poljčanah požar, katerega so hitro pomočjo omejili gasilci iz Poljčan. Ogenj so povzročili igrajoči se otroci. Zgorela je zaloge krme, med tem ko so rešili voze, ki so bili shranjeni pod škodnjem. Škoda znaša 20.000 Din in je delno krita z zavarovalnino. — V Varošu pri Makolah je upepel ogenj posestniku Jožefu Zaniču gospodarsko poslopje. Pogorelec ima škode 25.000 Din.

Razne novice.

Cenjenim čitateljem. Današnji številki je priložena »Božična priloga«, katero je napisal Januš Golec.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želita vsem cenjenim gostom ter se priporočata:

Alojz in Antonija Senica

»Plzenski dvor«, Tattenbachova 9. 1463

Lepe knjige. Bližajo se dolgočasni zimski večeri. Da vam ne bodo dolgočasni, si prekrbite lepe čtivo. V Cirilovih knjigarnah v Mariboru in Ptujju dobite po zelo nizki ceni štiri krasne povesti in sicer: A njega ni (12 Din), Kraljica Ester (10 Din), Pravica in usmiljenje (7 Din), S strelo in plinom (7 Din).

Obžalovanja vredni slučaj.

Obesila se je v duševni zmedenosti v Ptujju 23 letna Frida Kranjc, žena trgovskega nastavljenca.

Pod vlak se je vrgla na ptujskem železniškem mostu 50 letna Marija Podpečan, živčno bolna žena upojojenega orožniškega stražmojstra. Kolesa vlaka so truplo nesrečnice strašno razmesarila.

Trije navalili na enega. Na Justina Hrovat, 37 letnega dninarja, so navalili v Zg. Grušovljah pri Sv. Petru v Savinjski do-

Lepe rozine, orehe, fino banaško moko, praženo in surovo kavo, zdravo koruzo itd. itd. po prav ugodnih cenah v trgovini

ANTON FAZARINC, CELJE

lini trije moški. Eden od napadalcev ga je udaril s topim predmetom tako močno po glavi, da mu je prebil lobanjo. Težko poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnico.

Bogoskrunska surovost brez primere! V Zgornji Šiški pri Ljubljani sta se zgodila eden za drugim dva čisto podivjana slučaja bogoskrunstva, kojih krivec še ni izsleden. V omenjenem kraju na razpotju se je zloba lotil razpela, kateremu je odlomil obe roki in je nato vrgel kip v cestni jarek. Sigurno isti zločinec je prevrnil v zidani kapelici kip sv. Marjete, kateremu je na tleh odtrgal levo roko v zapestju, s katero je držala svetnica križ.

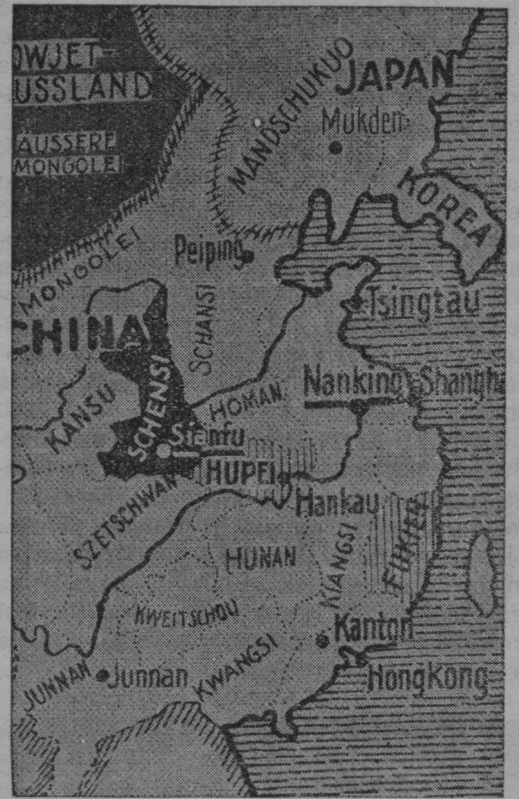
Z inženjerjem je goljufal. 26 letni Jožef Strumpf, rojen na Dunaju, pristojen v Rače pri Mariboru, se je izdajal po Kranjskem za inženjerja Fišerja, ki zaposluje v Mariboru 400—800 delovnih moči. Lagal je tudi, da je tekstilni mojster pri

Hutterju v Mariboru. Z izmišljenimi poklici je izvalil iz dveh starejših ženic večje vsote denarja, od več drugih oseb pa manjše zneske. Strumpfa so v Ljubljani obsodili radi sleparij na 2 leti ječe.

Izpred sodišča.

Star ubijalec pred sodniki. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je dajal odgovor 15. dec. radi uboja lastne žene 67 letni najemnik Matija Rajh iz Hrastja pri Ljutomeru, ki je živel že pet let ločeno od svoje žene. Ločena zakonca Rajh sta se pogostokrat kregala radi delitve skupnih dohodkov. Dne 4. okt. je prišel stari Matija k ženi in je zahteval od nje denar, ker je prodala grozdje iz skupnega vinograda. Ker ni bilo denarja, je zagrabil razljuteni stari dleto in je ženi razbil lobanjo, da je obležala kot mrtva. Pri obravnavi se je stari izgovarjal, da je hotel ženo samo malo prestrašiti, a so ga le obsodili na 10 let robije.

Obsodba radi uboja v silobranu. Dne 8. nov. je 17 letni posetnikov sin Fr. Obrovnik iz Božjega pri Oplotnici tako poškodoval v silobranu Franca Ramšaka, da je slednji umrl na dobljeni poškodbi. Obrovnik je bil 15. dec. v Celju obsojen na 6 mesecev zapora in na plačilo 500 Din povprečnine.

Zemljevid Kitajske s črno označeno pokrajino Schensi, v kateri je izbruhnil upor proti vladi v Nankingu.

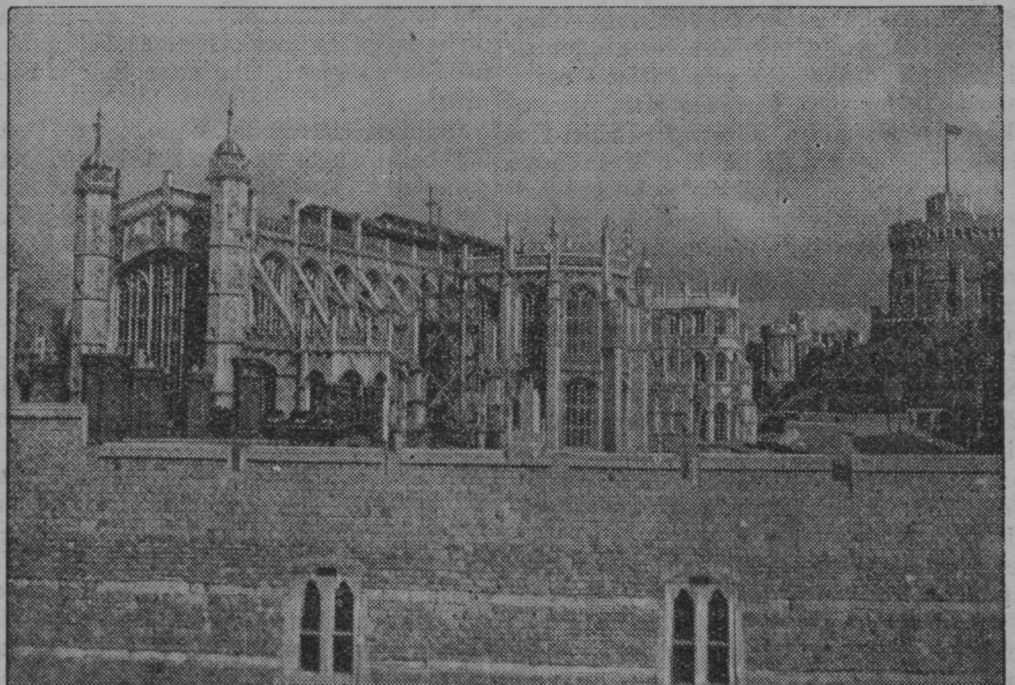
Maršal Čankajšek.

Mesto Sianfu, v katerem držijo uporniki zaprtega maršala Čankajškega, ki je diktator Kitajske. Sianfu je tudi središče upora.

Maršal Čansuljan, vodja upora.

Grad Windsor na Angleškem, po katerem se imenuje bivši kralj Edvard VIII.: »Voivoda Windsorski«.

Možje,
fantje,
žene,
dekleta,
mladina,

vsakdo hoče prvi čitati Slov. gospodarja,
ko pride v hišo. Kdo se sedaj briga za to,
da bo tudi pravočasno plačan za vse leto
1937? Vsi!

Slovenska Krajina.

Sobota. »Zavednost« bo imela v torek 29. dec. t. l. ob 9.30 dopoldne v Soboti v Martinišču sestanek za člane in starešine. Za člane udeležba obvezna. — Odbor.

Regulacija Mure. Regulacijska dela, ki so nameravana za delno regulacijo, prihajajo h koncu. Nekaj sredstev bo še sicer ostalo, kar bi pa bilo zelo potrebno, da se iz preostanka kreditov izvršijo nujna dela v Veržetu in na Melincih. Ker je banovina obljubila, da bo še prispevala iz svojih kreditov okrog 70.000 Din, bi bilo treba, da se poleg že projektiranih ali še neprojektiranih del izvrše nujna dela, ki so zelo potrebna na nekaterih mestih. Zlasti nevarna je Mura na Melincih, kjer reka odnaša veliko rodovitne zemlje in gre škoda v ogromne svote. Posebno pa je Mura nevarna pri Žabniku v občini Sv. Martin pri Strigovi. Tukaj teče Mura v dveh rokavih, ki tvorita ogromno elipso skupaj. Posebno nevaren pa je desni rokav. Prav tako je Mura nevarna v občini Kot, kjer gospodari neomejeno nad posestjo posestnikov ob Muri. Mura je v svojem teku tekom zadnjih let povzročila že milijonske škode in ji je treba dokončno odvzeti to nevarnost za ljudsko imetje.

Sajenje tobaka v Slovenski krajini. Ker se je pred leti sadilo pri nas v Slovenski krajini precej tobaka, je ostalo med ljudstvom precej tobaknega semena. Ko pa je bilo sajenje tobaka prepovedano od oblasti, so ljudje še kljub prepovedi sadili dalje tobak, seveda tajno. Za sajenje tobaka jim je služilo kot najboljše sredi koruze, kjer so bile sadike tobaka varne pred oblastjo, ker jih je bilo težko opaziti in ločiti od prav tako zelene koruze. Finančnim organom pa pride na uho zadnje čase skoro vsako

Samo eden je Radion!

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten ter najbolj primeren za pranje vseh vrst perila.

Samo

Schichtov **RADION**

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

sajenje tobaka, ker zasledujejo z vso pridnostjo prepovedano sajenje tobaka. Tako so tudi nekemu posestniku v Črensovcih zaplenili velik šop stebelc tobaka s semenom. Listja že ni bilo

bilo več na njem. Vse skupaj so finančni organi odnesli na finančno kontrolo v Beltinceh, odkoder je bila odposlana ovadba na višjo oblast. Veliko pa nam je na tem, da se tudi pri nas

Pravice angl. kralja

Razmerje med krono in parlamentom je na Angleškem zelo strogo ter natančno urejeno. Kralj ima predvsem pravico, da lahko parlament razpusti. Od parlamenta sprejeti zakonski predlogi nimajo veljave, če jih kralj ne potrdi. Kralju pristojna pravica, da slobodno razveljavi sodbe najvišjega sodišča in lahko vsacega pomilosti. Njegov dvor je podvržen lastnemu razsodišču. Policija ne more zapreti niti najnižjega kraljevega strežaja. Vladar je oproščen poštnih pristojbin. Posebno važno pa je, da lahko kralj napove vojno in lastnoročno sprejema ter odpušča častnike v armadi. Konečno je vladarju pri-

Petancič Davorin:

Svete gore.

Povest.

»Janez, še enkrat, ven pridi! Sicer streljam!« Nič.

Spogledajo se in prikimajo.

»Kam bi streljal, ko ni nobene luknje.«

»Zadeti ga ne smeš!« je branil drugi, ki se je odmaknil.

»Tule se bom postavil.« Prestopil je... Pod njim je zahreščalo... Čutil je grozničavo bolečino, kako je padel. Potem pa naenkrat ogenj...

Pavle je sprožil...

Janeza je zajela stara lovska kri, pograbil je puško in sprožil, pa bila je prazna. Tedaj se je domislil pravega. Ves kup slame je vrgel na ogenj, da je zagorelo z visokim plamenom. Jezičasti zublji so že lizali strop. Janez je vzel desko, ki se je zrušila pod Tončetom in začel metati oglenje na onadva zunaj. Janžetu je padlo v oči in na prsa, da je zagorela v hipu obleka, drugemu pa se je vnel klobuk in brki... Tisti trenutek je izrabil in smuknil iz jame, se zagnal v breg in zaklical nasprotnikom, ki sta se svetila v temi kakor živi baklji:

»Vrzita se v sneg, da ne zgorita!«

Nasvet je bil dober. Kopala sta se v snegu in si

42 otela življenje. Sama ne bi bila prišla na to, ker sta se trudila predvsem, da si obvarujeta oči in lice. Tonče v jami je stokal, ker se ni mogel zvleči hitro z oglenja, ki mu je pregorevalo obleko in ga žgalo v kožo. Imel je polomljeno roko in nogo.

Janez pa se je gnil divje čez gozdove Orlice na Bizeljsko in prek na Hrvaško. Še pred polnočjo je bil tam. Proti večeru drugega dne je šla zopet Lenčka s košarico. Našla je razdejanje. Ko pa je še zapazila kri, ki jo je preli zajec, jo je obšla groza. Ni minila ura in vsi na svetih Gorah so vedeli, da je Janez zadet...

Potres.

Janeza ni bilo od nikoder. Zupnik je tarnal, rotel Boga in molil. Zidarji bi morali začeti z delom, pa ni bilo človeka, ki bi naredil najnujnejše. Pisal je na vse strani, da bi ga oprostili, pa ni bilo še nobene odgovora.

»Meta, na vidiš, zdaj pa Janeza ni nazaj. Imaš dolg jezik, da bi segel do Podsrede. In tudi seže. Če se farovžu tele povrže nocoj, se bodo jutri po Podsredi menili, kako je v Sv. Petru dekan bogat!«

Meto je prevzemal strah pred gospodom.

»Naj nehajo, ko pa nisem jaz!«

»Nisem nič rekel. Ti veš! Babe ste klepetale, ti si ga proti županu stegnila in on ga je. Konec besedi. Tistokrat sem ga izrezal, zdaj ga ne morem!«

Vesele božične praznike in srečno Novo leto 1937!

želi svojim cenjenim odjemalcem in se pri-
poroča za prav obilen obisk

MARTIN VRABL
trgovina z manufakturami

Ptuj

Srbski trg

uradno dovoli sajenje tobaka, ker bi se na ta način tajno sajenje omejilo na minimum in bi se s to koristno rastlino za gospodarstvo v pridobivanju našel nek zaslužek kmečkemu človeku z odkupom tobaka po oblasti. Zelo smo radovedni, kaj bi rekla k temu finančna in monopolna oblast. Za sajenje tobaka so v Slovenski krajini dani vsi pogoji, zato bi nas uradno dovoljenje sajenja tobaka res zelo veselilo.

Lendava. Umrl je dne 9. decembra zvečer v starosti 72 let trgovec Arnstein Benö. Pokojnik je bolehal za dolgotrajno boleznijo. V sapniku mu je rastla golša, ki ga je končno spravila ob življenje. Pogreb se je vršil dne 11. decembra ob veliki udeležbi lendavskega občinstva. Pokojnik je bil dolga leta znan trgovec v Lendavi in je bil splošno priljubljen. Pokojniku bodi lahka zemlja, preostalim pa naše iskreno sožalje.

Kurji tatovi. Skoro ne mine teden, da se ne bi slišalo o tatvini perutnine v Slovenski krajini. Danes je na vrsti ta vas, jutri ona vas, tako da so prizadete v prvi vrsti naše pridne kmečke gospodinje, ki goje kure radi jajc in prodaje, da dobe saj delni dohodek za najnujnejše hišne potrebe v gospodinjstvu. To je samo razvada mladih ljudi, ki iščejo sredstva za ponočno popivanje. Kurje tatvine so posebno pred prazniki in pred veseljami na dnevnem redu. Zato bi bilo potrebno, da se vodi stalna evidenca nad kurami in da se vsi trgovci s perutnino pregledujejo, odkod so dobili kure, oz. kje so jih kupili. Na ta način bi se trgovci ali kupinarji zbal, kupovati ukradene kokoši in bi bile vse take in podobne tatvine v kratkem omejene, ali pa popolnoma odpravljene. Pričakujemo, da bodo občine začele ta poizkus, kar bi bilo le v korist naših gospodinj in vsake hiše, ako bi bila perutnina varna pred ponočnimi tatovi.

Občni zbor Zadružne zveze.

V sredo, 16. decembra, se je vršil v Beogradu občni zbor Glavne zadružne zveze. Predsednik minister dr. Korošec, ki je ta zbor vodil, je v svojem govoru med drugim poudaril, da je zakon o likvidaciji kmetijskih dolgov v živo zadel naše kreditno zadružništvo. Zadruga sedaj nimajo drugih, novih poslov, ves svoj stari posel pa izročajo likvidacijski banki. To stanje zahteva nujno pomoč za poživitev poslovanja kreditnih zadrug. Mi vsi zelo čutimo, da poživitev likvidnosti naših zadrug ni nič manj važno vprašanje, kakor je bila rešitev prezadolženih kmetov. Občni zbor Glavne zadružne zveze, v kateri je včlanjenih več ko 9000 zadrug z več ko enim milijonom zadružnikov, je sprejel resolucijo, v kateri zahteva, naj se našemu kreditnemu zadružništvu vrne likvidnost s tem, da se zadrugam mesto bonov in obligacij da gotovina ali, v kolikor to ne bi bilo mogoče, potrebne dol-

Pravilo: Vsako leto novo leto, vsako leto nov Slov. gospodar, vsako leto enkrat vse naročnino!

goročne kredite po nizki obrestni meri. Ker zadruga težko krijejo vsled dolgotrajne gospodarske krize svoje najvažnejše izdatke, naj bi država dala zadružnim zvezam potrebna sredstva za revizijo in izobrazbo zadružnih delavcev. Glede na kmetijske zbornice se ugotavlja, da so kot posvetovalni organ osrednje vlade nujna potreba ter da bi bilo potrebno, da se to vprašanje čim prej uredi. Za pripadnike kmetijskih zbornic naj veljajo vse osebe in ustanove, ki se bavijo s posameznimi oblikami poljedelskega delovanja. Doklada, ki jo kmetijske zbornice lahko uvedejo na davke svojih pripadnikov, naj se določi k večjemu do 5%. Kar se tiče delokroga kmetijskih zbornic, naj bodo obvezno vprašane za svet pri sprejetju vseh zakonov in uredb in ukrepov, ki se tičejo kmetijstva.

Hoče pri Mariboru. »Slomšekov dom« zopet vabi. Na štefanovo ga obiščite ob 3. ali 7. zvečer, da boste uživali ob ljubki in zanimivi komediji v treh dejanjih: »Cvrček za pečjo«. Razveseljevala vas bo tudi godba in petje! Pridite gotovo in v obilnem številu! Tudi od daleč vas lepo vabimo!

Sv. Vid pri Ptuj. Tukajšnja fantovska Marijina družba je praznik svoje Matere proslavila zelo slovesno. Po pozni sv. maši je voditelj Marijine družbe p. Danijel Tomšič sprejel pod varstvo nebeške Matere 25 fantov. Ganljivo je bilo, ko so se mlada fantovska srca pripognila s prošnjo Brezmadežni, da jih sprejme pod svoje varstvo. Marsikatero oko se je orosilo v nabitost polni cerkvi med govorom g. voditelja in ob pogledu, kako so se mladi fantje izročali najboljшему varstvu. Popoldne pa smo priredili

krasno Marijansko akademijo v proslavo naše Matere. Govori, petje, deklamacije vse samo Njej na čast. Da smo celó proslavo povečali, smo vprizorili lepo duhovno igro »Teofilus«. Igralci so svoje vloge rešili prav dobro.

Loče pri Poljčanah. V nedeljo 13. decembra, po popoldanski službi božji, se je vršil v prostorih kaplanije v Ločah ustanovni občni zbor katoliškega prosvetnega društva Slomšek. Staro in mlado, moške in žene, zreli fantje in dekleta so napolnili prostor, v katerem je otvoril občni zbor po določenem sporedu, preč. g. župnik Žičkar, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče, posebno še zastopnike katoliških prosvetnih društev iz Slovenskih Konjic in Poljčan. Po prečitanih pravilih novo ustanovljenega društva je podal g. župnik besedo šolskemu upravitelju g. Bratužu Mariju iz Konjic, ki je v jedrnatem in načelnem govoru podal navzočim smernice za uspešno izobraževalno delo ter apeliral posebno na starše, kam naj usmerijo svojo mladino in komu naj jo zaupajo, ko zapuščajo šolo in stopa v razburkano življenje. Za fante je govoril g.

Njegova jeza je rasla z vsakim dnevom. Zidarji so se pripeljali in moral je sam z njimi na Gore.

»Nič se ne morem ščemat, ko nisem bil zraven.« Dal jim je ves denar in jim naročil:

»Lepo pridno delajte! Velikega zaslužka ne iščite pri cerkvi, ki jo zidamo za božjo čast!«

Lenčka se ga je oklenila in mu poljubila roko.

»Pusti! Janez, kje je?«

Zardela je in jo je bilo sram pred gospodom.

»Kaj boš zardevala, ko si že bila pred oltarjem z njim. Hipec je manjkalo, pa bi bil zavezal. Kje je, zini!«

»Gospod, res ne vem. Tončka pravi, da je na Hrvaško pobegnil.«

»Pa nič ne pride? Ne ponoči in ne podnevi?«

»Res, da ne, gospod dekan!« je zatrjevala in pobešala vlažne oči. »Kaj ga še vedno iščejo?«

»Nak, ne dajo mu mira. Nekdo se briga zanj. Če pa Janeza ni, bo pa moral Lojze poprijeti delo.«

Dekan se je odpravil domov.

»Kako je z Janezom, gospod?« se je oglasil za njegovim hrbtom župan.

»Vem toliko kot vi!«

Župan pa je vseeno poslal biriče na Gore:

»Zdaj zidajo cerkev, gotovo se bo prikazal. Čakajte noč in dan, posebno zjutraj! Gorje, če vam uide. Glave vam ne bodo dosti!«

Šli so na noč in dremali v hosti.

»Kaj ga bomo čakali, če ga pa ni! Samo da županovo voljo izpolnimo, pa ležimo tukaj!«

Spomlad je vstajala, pojoča in cvetoča. Vse se je v Gorah drugače slišalo, kakor pozimi. Če je fant zaukal na Preski, so ga čuli na Gorah in mu odgovorili. Noči so žrle dneve. Po vinogradih so popevali količi...

Nebo se je rdečilo v širokih lisah in bliskalo se je iz jasnega. Noč je padala na zemljo.

Popotnik se je trudil čez Podsredčko Mater božjo in hribove povprek proti sv. Petru. Skrbno se je izogibal hiš in velikih cest in si zbiral steze in prečnice.

Ko je pri Bistrici moral na veliko cesto, si je potegnil krajec klobuka na oči, potisnil je roke v hlačne žepe in zavihal ovratnik na suknjiču. Poltiho je požvižgaval, kakor kak fant iz domače vasi.

Pri pokopališču se je zmotil in stopil h grobovom. Vezačice so se vračale po hrvaški cesti in žvrgolele domače popevke. Ni jih hotel srečati. Ko je odpel njihov korak po cesti, je nadaljeval pot. Previdno se je pritislil k zidu in se vlekel kakor senca. Pri župnišču je zavil k hlevom, od njih pa na zadnjo stran hiše. Pobral je kamenček in ga pognal dekanu na okno.

držana pravica, da po svoji volji in razsodnosti podeljuje plemenitanske naslove.

Pravice angl. parlamenta so za slučaj spora s krono primeroma znatno omejene. Parlament lahko odkloni kralju civilno listo in s tem zapre vladarju vsak dohodek iz držav. lastnine. Zbornica lahko armado razpusti. Ta slednja pravica je le bolj teoretična, vendar bi naj ščitila parlament pred kakim državnim prevratom od strani kralja.

Inserirajte!

(Dalje sledi.)

Na ogled! Ne hodijo samo ženini na ogled, tudi Slov. gospodar gre, če nam sporočijo naši prijatelji, da je kje hiša, ki ga čaka, da bi ga sprejela! V vašem kraju še je dovolj takih hiš, kamor bi res spadal! Ob praznikih nam sporočite naslove!

Šibanc Janez, ki je v lepem govoru pozval posebno fante, naj se strnejo kot en mož pod prapor katoliške prosvete. Njegov govor je žel enodušno priznanje vseh navzočih. Nato so se vršile volitve, pri katerih je bil z vzklikom in večino glasov izvoljen za predsednika g. Svete iz Zbelovega. V odbor je bil izvoljen za duhovnega vodjo g. kaplan Modrinjak Franc. Bodrilne misli in želje novemu društvu je izrekel tudi g. Peter Vesel. Ob zaključku je še pozval šolski upravitelj Bratuž Marij navzoče, naj povsod in pred vsakomur izpričajo poleg brezkompromisnega krščanstva tudi narodni slovenski ponos in državljansko zavest, da smo na svoji zemlji sami gospodarji, hlapci pa nikomur! G. župnik je zaključil dobro uspešno zborovanje. S tem so obhajale Loče lep in velepomemben dan.

Sv. Bolfenk pri Središču. Zima je prekinila delo na polju. Toda mi imamo še eno polje, na katerem so zaposleni vsi stanovi: razumnik, uradnik, obrtnik, delavec, kmet in viničar. To je njiva izobrazbe, ki jo goji naše kat. prosvetno društvo. Spoznali so že mnogi, kaka pota in cilje ima naše društvo. Dokaz temu je, da imamo v njem že nad 120 rednih članov in članic. In še vedno se prijavljajo, da jih naj vpišemo v naše vrste. Posebno mladina, ki je izstopila iz ljudske šole, je prihitela k nam. Društvo ima prosvetno knjižnico katero smo v zadnjem času precej izpopolnili. Od rok do rok grejo posebno spisi »Karla Majak«. Pred kratkim smo tudi naročili nekaj novih knjig, katere so članstvu na razpolago. Poleg knjižnice nudi naši mladini dramatični in pevski odsek zabavo in razvedrilo. Posebno sedaj v zimskem času je za naše kmetijske fante in dekleta priložnost, da se udeležujejo dramskih in pevskih vaj. Pripravili smo za Silvestrovo lepo igro »Lovski tat« v 5. dejanjih. Upamo, da nam bodo fantje in dekleta spet nudili nekaj lepih prizorov. Že v naprej vabimo vse moške, žene, fante in dekleta, da pridejo na Silvestrovo zvečer v šolo pogledat našo igro!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Naše prosvetno društvo obhaja tudi letos Silvestrov večer in to s prekrasno komedijo. Kdor se je skozi poslavljajoče leto dosti smejal, bo na Silvestrovo pri igri zabelil z debelimi ocirkami smeha. Tisti pa, ki je korakal s povešeno glavo, naj pride, da se bo vsaj za likof od srca nasmejal. Ta hec bo torej 31. decembra ob šestih zvečer v Društvenem domu. Kateri pa hoče začeti novo leto smeje, naj ve, da se igra na novega leta dan ponovi in sicer popoldne ob pol 4. urah. Vabljeni!

Ljutomer. Prosvetnem udruštvu, matici katoliške izobrazbe, je vzrasla še nova in mlada moč v fantovskem odseku fantov in deklet. K temu odseku je pristopilo okoli 70 fantov, ki se hočejo vzgojiti v odločno in uspešnem duhu. Že na akademiji 8. t. m. so se izrazili, da se hočejo z vso vmeno boriti proti sovražniku katoliške vere. Tedensko imajo telovadbo po dvakrat, vsakih 14 dni pa redno svoje sestanke, na katerih se razpravlja o najbolj perečem vprašanju sedanje dobe, o komunizmu in o njegovih grozotnih posledicah. Predsednik odseka je Blagovič, načelnik pa Nace Lipovec. Enako so se

tudi naša dekleta organizirala v dekliškem odseku. Z delom so že začela. Predsednica je Angelca Maguša, načelnica pa Lojzka Fekonja. Zlasti smo razili po vsej naši dekaniji novo gibanje fantovskih in dekliških odsekov in ni far, v kateri se odseka ne bi pojavila. — »Kralj neba« našem odru. Kdor je videl Gregorinovo igro »V čas obiskanja«, je doživel marsikaj lepega, po globini pa presega to delo njegova božična igra »Kralj z neba«. To igro študira že naše Prosvetno društvo. Pri igri sami rastopli okoli 60 oseb. Za prireditev samo je že sedaj veliko zanimanje. Igrali bomo to igro v nedeljo po novem letu 3. januarja in na praznik Sv. Treh kraljev. Že sedaj vabimo k tej lepi božični igri naše somišljenike iz naše, kakor tudi iz sosednjih far, da si jo ogledajo.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na tretjo adventno nedeljo nam je Katoliško prosvetno društvo v Slomšekovem domu pripravilo zelo primerno prireditev, ko je prav oostojno vpriporilo pretresljivo igro »Slehernik«.

Polzela. Naše katoliško prosvetno društvo nam bo pokazalo na Štefanovo v lepi in pretresljivi igri »Podrti križ«, kam vodi človeka današnja

BATERIJE CROATIA

žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica

IVAN PASPA I SINOV
ZAGREB, VOTURASKA 69

mladinska vzgoja. Videli bomo, kam vodi človeka današnje zapredno svobodomiselnost. Zato na Štefanovo vsi v Prosvetni dom. Začetek točno ob 8. uri popoldne.

Dol pri Hrastniku. V nedeljo 27. decembra igrajo naši igralci novo igro »Konec adventa«. Oder bo zopet na novo urejen, da bo odgovarjal vsebini in obliki igre. Igra bo prikazala sodoben Božič, ki ga kristjani praznujemo v otroški neprostosti, a iz sveta buta ob nas hruše in truše nemirnega sveta. Igra je nalašč za dni okoli Božiča, čeprav nima nič pobožnjakega v sebi in pa sodobna je. Začetek bo ob pol treh in konec ob pol petih popoldne. Pridite točno!

Odprta noč in dan so groba vrata.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Zapored je nagla smrt odpoklicala dve vrli krščanski faranki. Na praznik Brezmadežne zjutraj je v Spodnjih Pleterjah naglo umrla užitkarica Marija Žnider iz Črešnjevca, stara 73 let. Drugo jutro pa je še bolj nepričakovano ugasnila blaga žena in mati Marija Pišek v Župeči vasi, 60 let stara, ki je prejšnji dan bila se v cerkvi pri sv. obhajilu. Bog, ki sta mu tako zvesto služili, naj jima bo obilen plačnik!

Vitanje. Umrl je krščanski mož Poklič Janez v starosti 75 let. Od Vseh svetih je bolehal, a ne toliko, da bi bil ležal. Še zadnji dan je bil dobre volje. Na Marijin praznik 8. decembra je izdihnil svojo blago dušo; zadela ga je kap. Rajni je bil dober in spoštovanja vreden oče. Bil je naročnik »Slov. gospodarja« in 35 let odbornik posojilnice Vitanje. Zapušča ženo in štiri odrasle otroke. Kako zelo priljubljen je bil, je pričal njegov pogreb. Vkljub slabemu vremenu se je zbrala številna množica na njegovem pogrebu. Cerkveni pevski zbor mu je zapel ganljive žalostinke. Počivaj mirno in večna luč mu naj sveti! Žalujoči družini in sorodstvu naše iskreno sožalje.

Št. Lovrenc pod Prožinom. Padla je na Martinov nedeljo vdova Marija Tanšek z brvi, kjer si

Vzrok mnogih obolenj

leži večinoma v slabši in neredni prebavi, ki ima za posledico nakopičenje telesu škodljivih tvarin v organizmu, ki je na ta način ovira v vsem rednem delu. Zato je treba, da se pred vsem pobrigamo za temeljito čiščenje. S tem se obdrži telo zdravo in odporno. V to svrho dobro služi »Planinka«-čaj Bahovec, vsled svojih preizkušenih in zdravilnih sestavin. Po 6-12 tedajskem zdravljenju se ima za posledico zboljšanje celega organizma, a posebno pri onih osebah katerih trpe na slabi prebavi, mlačno delovanje čreves, napetosti telesa, omotici, glavobolu, nespečnosti, zapeki, hemeroidih in odebelenju.

Zahtevajte v apotekah in drogerijah samo izrečno »Planinka«-čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto ampak samo v plombiranih zavojčkih po 20.— Din, polovični zavojčki 12.— Din in poskusni zavitek po 3.50 Din z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana.

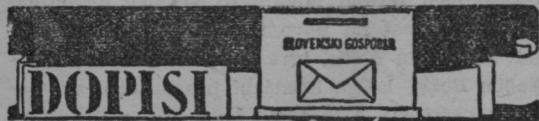
Reg. S. br. 29.781/35

je nalomila tilnik. Ponesrečenko so spravili takoj z rešilnim avtom v celjsko bolnico, kjer pa ji niso mogli dati druge pomoči kot sv. poslednje olje. Pač za dušo najboljšo zdravilo. Ponesrečenka se ni ves čas zavedla, in je podlegla poškodbi. Rajna je bila pridna pri delu in za molitev. Vsak prvi petek je pristopila k mizi Gospodovi. Držala se je zvesto pregovora, ki pravi: molj kot bi danes umrl, in delaj, kot bi na večno živel! Bila je tudi dolgoletna naročnica »Slov. gospodarja«, katerega je še pol ure pred ponesrečenjem čitala. Bila je blagega in usmiljenega srca, in ker ni imela svojih otrok, je pomaterinsko skrbela za svojo rejenko. Blaga Marija, naj ti Bog tisočero poplača tvoje dobrote!

Dobova. V soboto smo spremili k večnemu počitku Marijo Kežman, roj. Medved, posestnico v Gaberju, sestro pok. misgr. dr. Ant. Medveda biv. profesorja v Mariboru, nepozabnega cerkvenega in svetnega govornika, rodoljuba in velikega prijatelja mladine. Pokojnica, ki je dovršila 77 let, je bila poleg dveh že pok. bratov njegova edina sestra, istega dobrotljivega in vselega značaja, zato blizu in daleč, kod je bila znana, zelo priljubljena. Omožila se je že v svojem 16. letu in kar je zelo značilno, prišla je kot snaha k svoji lastni materi, ki je bila malo prej kot vdova poročila starega Kežmana, nekdanjega »furmana« banatske koruze na cesti Sisak—Zidani most. Imela je in dobro vzgojila 10 otrok, 20 vnukov, 10 pravnukov. Od še živih sinov je eden gospodar na kanoniškem posestvu v Zagrebu, eden gospodar na domačiji, eden žel. uradnik na domači postaji, eden na Francoskem v rudniku, eden pa je 35 let v Ameriki na lastni farmi. Pogreba in sedmine se je udeležilo številno sorodstvo od blizu in daleč. Pogrebne svečanosti sta opravila domači župnik g. Logar in župnik iz Artič g. Šketa, ki se je s tem kot bivši učenec g. dr. Medveda oddolžil tudi njegovemu spominu.

Širite „Slov. gospodarja“!

Hišna številka! Mi imamo velik seznam hišnih števil po krajih in poštah. Manjka nam pa še precej do popolnega seznama! V nekatere hiše še ne prihaja Slov. gospodar. Kdo ve za te hišne številke? Kdo nam jih sporoči z natančnim naslovom? Vsakdo, ki je prijatelj takih hiš, naj to stori, ker jim bo napravil veliko uslugo. Piše naj nam: Pošljite na ogled Slov. gospodarja na tale naslov.....

Vuhred. Prav lepo smo praznovali visok Marijin praznik 8. decembra. Fantje in dekleta so imeli skupno adventno spoved. Pridigo in slovesno službo božjo je imel msgr. Ivan Vreže iz Maribora. Službo božjo je pa končal s slovesno zahvalno pesmijo, da se je vse delo pri urejevanju novih bronastih zvonov in pri prenavljanju stolpne ure srečno končalo. Isti dan popoldan je bil pa komisijelni ogled zvonov po g. Gašpariču, stolnem kapelniku v Mariboru. Ugotovilo se je, da bi bilo dobro, da bi se cerkovniki v Dravski dolini naučili lepega potrkanja na zvonove, kakor to znajo na Kranjskem in v Savinjski dolini. Lepo potrkanje na zvonove je res nekaj krasnega. Zato bi bilo dobro prirediti pritrkavalne tečaje. Dobro slovensko ljudstvo, katero še ne pozna lepega zvonjenja, bi bilo zelo hvaležno, ako bi tečaji pripomogli do lepega zvone-nja.

Polenšak pri Ptuj. Leto 1936 gre k zatonu. Mnogo je bilo veselih dogodkov, mnogo pa tudi razočaranj. Mnogo jih je tudi sproti poročal naš priljubljeni »Slovenski gospodar«, ki v kljub gospodarski in denarni krizi, ki tudi nas tare, še vedno prihaja v lepem številu med nas. Naša naloga bodi tudi za prihodnje leto, v vsako pošteno krščansko hišo »Slovenskega gospodarja«, ki naj bo naš zvesti tovariš in svetovalec tudi v letu 1937. Tiho in neumorno ter vzgojno deluje že nad 25 let med našo mladino Katoliško slovensko izobraževalno društvo. Ima mnogo lepih knjig, katere pač lahko brez vsake škode čita naša doraščajoča mladež, kar je gotovo boljše, kot posedati po gostilnah, ali pa se udeleževati grešnih plesov. In to prosvetno društvo bo imelo na štefanovo 26. decembra svoj redni letni občni zbor, na katerega vabi društveni odbor vse dobre Polenšane obojega spola, mlade in stare. Na svidenje torej!

Vurberg-Grajena. Doživeli smo veliko sramoto, da je v naši občini šlo volit le 36,7% volilcev. Na vurberskem volišču jih je volilo 51%, toda na ptujskem volišču zlasti v Krčevinah pri Ptuj so agitirali za abstinenco. Kdo je agitiral? Celo možje naše stranke, ki so bili kandidatje na naši listi. Možje, ali je to možko, je to značajno? S to zadevo naj se peča krajevna organizacija. Tako se ne sme pojmovati strankarska disciplina. Ali je bil kak tehten razlog, da se nekateri agitirali proti udeležbi? Ne! Vurbersko ljudstvo želi, da bi bila pisarna bolj na sredi občine, kjer stanuje sedanji obč. predstojnik g. Fr. Petek. Ali nima zato pravice? Še zdaj imajo iz Vumbaha skoraj poldrugo uro hoda v obč. pisarno, spodnji del pa najdaljši le nekaj čez pol ure. Enaka pravica za vse. — Vurberski volilec.

Grajena pri Ptuj. Občinske volitve so bile popolnoma svobodne ter so vzbudile veliko zani-

manje. Prinesle so JRZ popolni uspeh. V naši občini se je tokrat iz več tehtnih razlogov odrekel kandidiranju naš vrli, dosedanji župan Svenšek Franc, posestnik v Krčevini pri Ptuj. Omenjeni je bil stopil prvič v občinski odbor leta 1921. Pod županovanjem Erjavca v občini Krčevina je vodil tajništvo 6 let. Potem je bil dvakrat zaporedoma enoglasno izvoljen za župana ter upravljal občino 6 let, oziroma do časa, ko je bil končno izvoljen za župana velike občine Grajena, kateri je predsedoval do sedaj. Bodi omenjeno, da je bil g. Svenšek vedno mož na svojem mestu, ki je poznal edino le pravičnost, šel vsakemu vselej in kolikor je le mogel na roko; zato je bil pri občanah spoštovan. Omenjeni ostane v naprej še član občinskega odbora. Za novega predsednika občine Grajena je bil 6. t. m. izvoljen g. Petek Franc, posestnik v Grajenščaku.

Vojnik. Citali smo v Vašem listu, da je v nekem kraju na štajerskem Sokol uprizoril igro »Vaška Venera«. Isto bi bili lahko poročali tudi za naš kraj. Saj so nastopali v igri, kakor se je to dalo razbrati iz lepakov, znani člani in članice vojniškega Sokola — v okviru Društva kmetijskih fantov in deklet. Namesto kmetijskih fantov in deklet bi pri tem društvu lahko napisali trških fantov in deklet. Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo tudi Miklavžev večer, obsojamo, da šele ob 8. uri zvečer, da se je šolska mladina nekoliko pred polnočjo vračala domov. — Bivši vojniški banovinski zdravnik dr. Mikuš je — kakor znano — prestopil v starokatoliško vero. Mnogo njegovih volilcev je izjavilo, da niso volili starokatoličana za župana. — Že nekaj mesecev imamo novega banovinskega zdravnika dr. Mirka Pokorna. S svojim ljubeznivim nastopom in z izredno skrbjo za bolnike si je pridobil naklonjenost ljudstva.

Vojnik. Naši častilci »Vaških Vener« se hudejejo, ker smo jim očitali, da si po krivici privsajajo ime hrvatskega kmečkega mučenika Matija Gubca. Le hudujte se naprej, liberalni hinavci, ki od pravega slovenskega kmeta niti obleke nimate. Ali pustite vaške Venere, ali pa Matija Gubca! Morala vaških Vener in njihovih prijateljev je neskladna z duhom velikega kmetijskega mučenika.

Sladkagora pri Šmarju. Dne 3. decembra je slavil svojo 80 letnico življenja Franc Wuner. Jubilant je velik prijatelj ljudstva. 17 let je bil župan, potem odbornik. Revnim je rad pomagal, kjer je le mogel. V njegovo hišo so zahajali samo krščanski listi, med njimi zlasti »Slov. Gospodar«. Vrlemu krščanskemu možu naše iskrene čestitke z željo naj ga Bog ohrani še mnogo let!

Moers-Meerbeck. Na 13. decembra je praznovala še čila in zdrava 85letnica Marija Pajtler, rojena na Raztezu pri Vidmu ob Savi, katera bo bržčas najstarejša med našimi iseljenci. Želimo ji obilo božjega blagoslova in še mnogo veselih dni med svojimi sorodniki. Društvo sv. Barbare. — Zveza južnoslovanskih katoliških in narodnih društev v Nemčiji želi vsem svojim članom, članicam, odbornikom in zaupnikom, duhovnim voditeljem in konzularnim zastopnikom kraljevine Jugoslavije v Düsseldorfu blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1937. Dalje vsem bralcem »Slovenskega gospodarja« doma kakor tudi po širni tujini.

Zavarovanje celoletnih naročnikov ostane tudi v prihodnjem letu! Pravilnik bo priložen eni prihodnjih števil. Nihče naj na to ne pozabl!

Peter Rešetar rešetari.

Božično voščilo. Sem lepih manir, zato voščim vam: Mir!

Za slovensko zastavo! Če sem se že enkrat zagnal za našo sveto stvar, na katero smo pozabili, pa moram še to omeniti! Srbi so si ohranili svojo srbsko zastavo na tak način, da so jo proglasili za — cerkveno, pravoslavno. Hrvati so si svojo hrvaško zastavo kar razvili. Slovenci smo letos v poletju tudi prišli s svojimi slovenskimi zastavami in znaki na slovenski tabor v Maribor. Sedaj sem proučil predpise o tej zadevi. Ti predpisi pravijo: Razobesiti na drogu ne smeš druge kot državne zastave ob gotovih praznikih. Nositi pa smeš znake itd. Torej smeš imeti veliko slovensko zastavo, samo glej, da ne boš sam zraven kakor drog, ampak kot živ Slovenec!

Kramer med kramerji! Vrana vrani oči ne izkluje!

Če sva dva enaka, kdo je podrejen! V Belgradu sem srečal nekega znanca, ki se je delal pa zelo užaljenega. Meni so namreč priznali v mojem delokrogu isto pravico, kakor jo ima on v svojem. Pa je rekel: »Midva sva sedaj enakopravna, jaz sem torej podrejen!« Jaz ga nisem razumel in ga nisem! On pa je to dokazal; dejal je: »Jaz poznam le takole enakopravnost, da si ti spodaj in jaz zgoraj! Zapomni si to!« Kot več vojak, sem udaril s petami skupaj, salutiral in rekel: »Ne razumem!«

Hrvatska sloga! Imamo dva krila svobodomislecev, tri krila klerikalcev, štiri krila mačkovcev, pet kril frankovcev, vse skupaj pa na enem telesu lepe naše domovine!

Za Vlatkota! Vlatko Radič, sin očeta, se je vrnil v Zagreb. In nekateri so začeli obletavati tega mladega Vlatkota in pozabili na starega Vlatkota Mačeka. Tudi mene so vprašali te dni, za koga se bom odločil. Jaz sem pa odgovoril: »Za Vlatkota!« In tako sedaj v Zagrebu vsi pravijo, ki ne vedo, kaj prinaša bodočnost!

Ti prokleti kralj Herodež! Ko čitam razna gospodarska poročila, se spominjam narodne pesmi: »Ti prokleti kralj Herodež, ti si vsega tega kriv! Ti si v betlehemskega mestu toliko fantičev pomoril!« Ta Herodež ima potomce v Jugoslaviji v taki meri, da so mnogi naši kraji Betlehemi, kjer ta kralj mori našo mladino! Če se bom počasi spravil nad njega, dajte mi pomagati!

Grmi in se bliska! Na daljnem vzhodu, Nemec pa vriska, nad Evropa pa gre stiska!

Mariborski sadni sejem.

O ustanovi mariborskega sadnega sejma nekaj podatkov. — Kakor povsod, so bili posebno po mariborskih okoliških občinah vgneždeni poleg poštenih sadnih trgovcev tudi nepošteni. Zbirala se je tolpa od vseh poklicev zbranih mešetarjev; to so bili od mesarskih pomočnikov do največjih kriminalnih tipov ljudi, kateri so živeli na rovaš kmeta-sadjarja. Dostikrat se je zgodilo, da je kmet pripeljal na postajo poln voz najlepšega sadja v vrednosti 2—3000 Din, izložil v vagon, natovorjeni vagon pa je hitro čez mejo oddrdral, kmet pa je brez jabolk in

brez denarja domov šel. Da temu zlu odpomo-remo, smo sklicali večkrat gospodarske sestanke, povabili strokovnjake in gospode od oblasti na posvetovanje. Reklo se je: kdor nič nima, mu nič ni vzeti; to so trgovski triki itd.

Ko je sila najhujše pritiskala, smo se 24. III. 1935 zbrali v Mariboru v Unionski dvorani okoli 2000 kmetov. Povabili smo g. senatorje, poslan- ce, sreske načelnike, in vse druge merodajne oblasti. Povedali smo jim v obraz, kako nam kmetom hudo gre. To je bilo vprav v tistem ča- su, ko nas je Jevtičev bič najhujše pretepal. — Dne 25. avgusta 1935 smo se sestali na banov. vinarski šoli v Mariboru k posvetovanju, kako bi bilo mogoče naše sadje bolje prodati brez zgoraj omenjenih nadlog. Prišlo je do sklepa, da naj se v Mariboru kot središču sadne trgo- vine priredi sadni sejem.

Kakor dogovorjeno, tako storjeno. Izvolil se je delovni odbor in šli smo na delo. Prvi ma- borski sadni sejem je krasno uspel; bil je v največje zadovoljstvo kmeta sadjarja kot pro- dajalca, bili so zadovoljni tudi kupci. Oblasti so imele veselje do nas kmetov ter so nam z iz- datnimi podporami pomagale. Posebno v čast si moramo šteti, da je ban dravske banovine g. dr. Natlačen prevzel pokroviteljstvo in se je tu- di otvoritve osebno udeležil. Cerkevno oblast je osebno zastopal prevzvišeni knezoškof lavant. g. dr. Tomažič. Vsi obiskovalci sadnega sejma, gospoda od oblasti, kupci in drugi so se prav pohvalno izrazili o tej ustanovi, katero je kmet priredil.

Letošnjo jesen se je vršil drugi mariborski sadni sejem v isti obliki, kakor prvi, samo da radi izredno slabe sadne letine ni bil tako bo- gato založen, kakor prejšnje leto. Uspeh sejma je bil izboren. Jabolka, ki so se do sejma pla- čevala po Din 1.50 1 kg, so poskočila v ceni na 8—6 Din za prvovrstne. Ko pa je sejem minil, so prišli kupci h kmetom na dom in so vse sadje po isti ceni na licu mesta pokupili, kakor na sejmu, seveda tudi sami odvezli. Sadjar ni niti enega dinarja zgubil.

O tej zadevi še nekaj pripomb: Kadar se naš kmečki fant na zapuščeno kmetijo priženi, mo- ra skrbeti za to, da dolgove poplača, zgradbe mora popraviti, vinograde rigoliti in saditi, sa- donosnike gojiti. Nekateri ga od strani gledajo in mu bedo privoščijo. Kadar se pa hujšega od- križa ter mu začne bolj iti, so mu pa nekateri nevoščljivi, češ, kaj pa mi, saj tudi mi delamo, pa ne dosežemo tega. Prej pa temu siromaku, dokler je še garal, ni nihče pomagal.

Prav tako se je zgodilo po zaključku našega II. mariborskega sadnega sejma. Nekateri, ne vsi, sadjarski strokovnjaki so ob dobrem izidu sadnega sejma postali nevoščljivi. Kadar smo jih klicali na pomoč in sodelovanje, niso hoteli pomagati, marveč so od strani gledali. Ko pa vidijo, da se je sejem dobro obnesel, se pa po- vprašujejo, češ, kje pa smo mi; tudi tu bi bilo za nas nekaj časti.

Ti gospodje so rekli, da so bili na sejmu na- pačni in nepravilni pol-amerikanski zaboji, ta- kozvani aroganski. O sadju pa se niso nič iz- razili, da je bilo lepo, kar je vendar glavno; to pa zato, ker sami niso takšnega imeli. Na konj- skem sejmu kupec samo za konja baranta, ni- sem pa še videl in slišal, da bi kupil uzdo, s katero je kmet konja na sejem prignal, konja pa pustil. Kdor hoče, da v lastnem kruhu las- išče, ga tudi lahko najde, če ne drugače, pa ga sam noter dene.

Dne 18. oktobra 1936 so v Celju na seji glav- nega odbora Sadjarskega in vrtnarskega dru- štva gospodje odborniki izvolili samega sebe za bodoči odbor sadnega sejma in velike banov- vinske sadne razstave za leto 1937 v Mariboru,

brez vednosti in likvidiranja dosedajnega poslo- vodečega odbora. To novico je objavil »Sadjar« in »Slovenec«, češ: to bo prvi mariborski sadni sejem. Ali jih do sedaj ni bilo? Zdaj so gospod- je prišli, kakor miši v škodnju na plan, ker so Jevtičevi mlatiči odšli, prej pa so nas iz luknje gledali. Če hočete delati, imate dovolj temu pri- merne polja. Povem vam samo eno: Kdo pa je letos sozакrivil veliko katastrofo, da je na- šim vinogradnikom vzela peronospora milijon- sko premoženje? Ko bi bili poklicani činitelji opozorili ljudi pravočasno na to nevarnost, bi se bilo dalo marsikaj preprečiti. Potem je bilo prepozno. Toliko resnici na ljubo.

Mariborski sadni sejmar.

Poslednje vesti.

Politične novice v drugih državah.

Pomirjenje na Kitajskem. Spredaj poročamo, kako se je na Kitajskem nenadoma pojavila vojna nevarnost, radi katere bi se lahko spo- padli Rusija in Japonska. Po novejših poročilih pa se je kitajski uporni general Čansuljan pod- vrget nankinški vladi in je izpustil ujetega mar- šala Čankajšeka, ki se je že vrnil v Nanking. Kljub izmirjenju med kitajskima maršaloma pa premikajo Japonci motorizirane oddelke na prog, ki vodi iz Tientsina proti jugu. Kitajci se bojijo, če ne bo japonska armada sedanje no- tranje zmede na Kitajskem izkoristila za svoja osvajanja na kitajskem severu.

Še drugi plat zvona o zmedah na Kitajskem. Zgoraj poročamo, da se je maršal Čansuljan podvrget nankinški vladi ter izpustil ujetega predstavnika vlade v Nankingu Čankajšeka. Po drugih poročilih iz mesta Sianfu, ki je središče Čansuljanovega upora v pokrajini Schensi, je bil Čankajšek 20. decembra še vedno ujetnik. Tekom 20. decembra je došel od Čansuljana v Nanking odposlanec, ki je stavil za sklenitev miru tele zahteve: 1. Nankinška vlada mora plačati za maršala Čankajšeka odkupnine 3 mi- lijone kitajskih dolarjev, ki jih potrebuje Čan- suljan za moderno oborožitev svoje armade. 2. Pravična razdelitev garnizij na severnem Ki- tajskem, tako da maršal Čansuljan postane vr- hovni poveljnik še nekaterih garnizij, ki doslej še niso bile pod njegovo oblastjo. 3. Nanking mora takoj objaviti vojno Japonski, ker jo bo v tem podpiral ves kitajski narod. Nankinška vlada je odbila vse predloge maršala Čansuljana in sklenila, da izda svoji armadi povelje za ope- racije proti maršalu Čansuljanu. Meščanska voj- na je zaradi tega neizbežna. Čansuljanova upor- niška armada šteje 17 divizij.

Sporazum med Angleži in Italijo radi polo- žaja na Sredozemskem morju. Dalje časa se še vršijo pogajanja za sporazum med Angleži in Italijani radi Sredozemskega morja. Pogajanja so tik pred zaključkom in bo pogodba podpi- sana za Božič. Po tem sporazumu si bosta Ve- lika Britanija in Italija priznali obojestranske interese na Sredozemskem morju in na novo po- trdili svojo skupno željo, da ostane splošni po- ložaj v tem delu sveta neizpremenjen. Angleški zunanji minister je v čigled omenjeni pogodbi izjavil, da v Abesiniji ni več zakonite negušu naklonjene vlade in radi tega bo angleški pa- rlament priznal zasedbo Abesinije od strani itanije.

Neuspeh generala Franca pri Malagi. Maro- kanske čete nacionalističnega španskega gene- rala Franca so izvršile te dni ofenzivo proti Malagi. Boji mo- bel in rdečimi mil niki so trajali 24 ur ter so končali z neuspehom čet ge- neral Franca. Ko so rdeči odbili napad, so iz-

vršili protiofenzivo ter so napredovali za 2 in pol milje od svojih prvotnih postojank. Rdeči ogrožajo po ti zmagi zvezo s četami generala Franca pred Madridom.

Nemška pomoč Španiji. Po angleških vesteh so se v pomoč generalu Francu izkrcali v špa- niji znatne nemške čete.

Domače novice.

Koroški frančiškan posvečen v mašnika v Ljubljani. Ljubljanski škof dr. Rožman je na kvaterno soboto posvetil v mašnika frančiškane- skega bogoslovca p. Bertranda Katnik, ki bo primiciral 27. decembra v svoji rojstni župniji v Rožeku na Koroškem.

Ustrelil se je v Celju v duševni zmedenosti Josip Kveder, 62letni trgovec z barvami. Samo- mor je izvršil v svoji pisarni v poslopju javnega skladišča poleg kolodvora. Zapušča ženo in že poročeno hčerko.

Kaznjenec pobegnil iz bolnice. V mariborski kaznilnici je prestajal 14mesečno kazen 32letni Franc Lešnik. Pred tedni je bil radi želodčne bolezni oddan v splošno bolnico. Njegovo zdrav- stveno stanje se je izboljšalo in ko bi moral moral zopet nazaj v kaznilnico, je pobegnil iz bolnice v bolniškem plašču in zginil neznano kam.

V spanju okraden krošnjar. Krošnjarju Matu Malenici so ukradli neznanci v spanju v preno- čišču v Vetrinjski ulici v Mariboru listnico z nekaj sto dinarji.

Prireditve.

Zgornja Polskava. Na željo občinstva ponovi naše izobraževalno društvo »Skala« krasno igro po Kolenčevi povesti vzeto »A njega ni« na Štefanovo 26. decembra, ob treh popoldne v dvo- rani pri Cizelju na Zgornji Polskavi.

Vurberg. Čujte, kaj groznega se godi pri nas! Že dalje časa straši na našem hribu čudna po- šast, ki so jo nekje za »Črno ženo« imenovali. Pa se večkrat zbirajo bolj pogumni, da bi tega spaka ujeli, ki bega nemirne ljudi, a jim vsik- dar uide. Zato se apelira s prošnjo na širšo jav- nost, da oboroženo z dobro voljo, pristno zaved- decembra, popoldne po večernicah, v župnijski dom, kamor pride tudi ta strašna prikazen, da nostjo in z cvenkom v žepu pride v nedeljo 27. pokaže svoj pravi namen. Ker pa je zvita kot cigan, bo najbrž še ušla in se zopet prav po- šteno zabavala z nami v nedeljo dne 3. januar- ja 1937.

Ptuj. V nedeljo 13. t. m. je priredila v mest- nem gledališču v Ptuj dekleška Marijina druž- ba pri oo. minoritih proslavo Brezmadežne. Gle- dališče je bilo nabitno polno. Mladinski zbor je mično pel več lepih pesmi pod spretno taktirko g. organista Petica. Globoki vtis je napravil na nas lepo obdelani slavnostni govor gđc. J. Duh, učiteljice pri Veliki Nedelji, za kar smo ji iz srca hvaležni. Igra »Izvoljena devica« je bila zanimiva že po vsebini. Popolni mir med izva- janjem je pokazal, kako je vse zanimalo zgled- no Marijino življenje med tempelskimi devica- mi. Igralci so naravnost brez izjeme vsi po- hvalno izvedli svoje vloge.

Ivanjkovci. Dne 29. t. m. bo v tukajšnji dvo- rani na prošnjo Vinarske podružnice v Ormožu predaval pomočnik sreskega kmetijskega refe- renta g. Šregant o vinogradniških opravilih s posebnim vpoštevanjem letošnjih skušenj. Pre- davanje se začne ob pol 9. uri, bo trajalo celi dan in je namenjeno za viničarje in vinograd- nike celega okoliša.

Marenberg. Za božične praznike nam naše Prosветno društvo pripravlja primerno božično razvedrilo, namreč komedijo v treh dejanjih: »Cvrček za pečko«, ki je prirejena po povesti

slovitega angleškega pisatelja Charlesa Dickens. Zato naj pač nihče ne zamudi te lepe prilike, da si na Stefanovo ob treh popoldne v Brudermanovi dvorani ogleda to prvo predstavo našega društva po dolgem času!

Sv. Jurij ob južni žel. Da bodo tridnevni božični prazniki čim lepši in popolnejši, bo dramski odsek našega Prosvetnega društva vpriporil na Stefanovo 26. decembra, ob treh popoldne v dvorani Katoliškega doma krasno božično igro »Logarjeva sinova«. K igri sta dodani dve simbolični vaji naših vrlih deklet. Igra bo vsakogar živo zanimala, saj je polna živih in napietih prizorov.

Laporje. Igrali bomo igro »Za srečo v nesrečo« v nedeljo 27. decembra, ki jo bo priredilo naše Katoliško izobraževalno društvo v naši šoli.

Dopisi.

Marenberg. Za nove zvonove smo začeli zbirati. Dober začetek je že storjen. Nekaj jurjev se je v našem trgu že nabralo. Ljudje še kljub težkim gospodarskim prilikam kažejo razumevanje tudi za to potrebo domače cerkve, ki jo je vendarle enkrat tudi že treba izpolniti. Ugodna prilika, da to popravimo, se nam zares sedaj nudi, ko se vrši prihodnje leto pri nas sv. birma. Bog daj blagoslova tudi tej važni akciji!

Sv. Florijan v Doliču. Po plačilo k Bogu je odšla gospa Šerbec Marica, rojena Trstenjak. Po bivanju v raznih krajih, kamor je sledila svojemu soprogu g. Šerbec Tonetu, nadpregledniku finančne kontrole, je blaga pokojna še celih devet let požrtvovalno gospodinjala svojemu bratu preč. g. profesorju E. Terstenjaku, ko je bil župni upravitelj pri Sv. Juriju ob Pesnici. Julija letošnjega leta pa se je z mladostno vneto lotila gospodinjstva pri svojem nečaku č. g. št. Weingerlu, župniku v Doliču. Toda bolezen-ke klice, ki jih je že nekaj časa nosila v sebi, so prekmalu zavrele njeno plemenito delovanje. Pomagala ni niti operacija, izvršena v slovenjegraški banovinski bolnici. Izdihnila je v četrtek 17. t. m. v rokah svojega brata preč. g. prof. Terstenjaka, duhovnika v banovinski bolnici. Dosegla je starost 63 let. V soboto 19. t. m. jo je žalujoča družba sorodnikov in znancev spremljala na njeni zadnji poti na pokopališče v Slovenjgradu. Naj njena pobožna in vsem trpečim odprta duša počiva v miru!

Sv. Jedert nad Laškim. Vsem Slomšekovim častilcem, ki nas vprašujejo o novi cerkvi v Gornji Rečici, to-le: Dne 10. avgusta se je začelo delo z izkopom temeljev. Stavba je potem naglo napredovala. Dne 20. septembra je gosp. stolni prošt iz Maribora dr. M. Vraber blagoslovil vogelnik na čast sv. Antonu puščavniku, Slomšekovemu krstnemu zavetniku. Opravil je takrat pod milim nebom ob lepem in mirnem vremenu slovesno sv. mašo, prvo v G. Rečici. Razen sosedne duhovščine so se slavnosti udeležili tudi okrajni načelnik iz Laškega dr. Karel Tekavčič, rudniški ravnatelj inž. Josip Kloc, ustvaritelj načrtov arhitekt inž. Janez Valentinčič in stavbenik Matko Turk, oba iz Ljubljane, ter veliko ljudstva od blizu in daleč. V dveh mesecih je bilo zidovje zgotovljeno, tudi zvonik do polovice višine. Grdo vreme je v mesecu oktobru je preprečilo, da cerkev ni bila pokrita. Les za ostrešje je pripravljen, na pomlad bo stolp dozidan do vrha in stavba dobi streho. Zidarska dela so proračunjena na 60.000 Din. Približno toliko denarja je že nabranega.

Sv. Sebeščan. Danes dobite na ogled »Slovenskega gospodarja«. Ga ni treba vračati, tudi prihodnjo številko še dobite. Le dobro ga pre-

glejte! Če ne morete sami, ga naročite skupno z vašim sosedom. Lahko ga naročite tudi v župnišču pri vašem dušnem pastirju in tam lahko plačate tudi delno naročnino. Stari naročniki, pridobite vsak vsaj enega novega naročnika! »Slovenski gospodar« je katoliški list, ki stalno prinaša novice iz naše krajine. Kateri katoliški list pa je za vas boljši, sodite sami in ne poslušajte nobenih vsiljivcev.

Sv. Sebeščan. Giblremo se. Priredili smo Miklavžovo prireditev, na kateri so bili obdarovani vsi prisotni otroci. Tudi za Božič bo Prosvetno društvo obdarilo z obleko revne otroke. Na zadnjem sestanku Prosvetnega društva je predaval g. Kerec, šef borze dela v Soboti. Sestanka se je udeležila skoraj cela fara. Tudi skupno sv. obhajilo smo imeli.

Sobota. G. Benko, narodni poslanec, je na svojem lovišču v Krogu in Satahovcih vlovil z mrežo 170 zajcev. Na vsak način novost.

Ob koncu starega in začetku novega leta.

Konec starega in začetek novega leta je prilika, ko se vsak človek nekoliko dalje pomudi ob spominu na preteklost ter pogledu v bodočnost. Ob spominu na preteklost ponovimo v duhu vse važnejše dogodke leta. Ob pogledu v bodočnost pa delamo načrt za nadaljno življenje. Kar se tiče bodočnosti, mora biti ena glavnih skrbi vsakega, da si zagotovi kolikor mogoče brezskrbno življenje. K temu v veliki meri pripomore zavarovanje. Če človek ve, da je oskrbljen za slučaj starostne onemoglosti, njegovi domači pa v slučaju njegove smrti, mirno zre bodočnosti v oči. Kdor je prijatelj samega sebe in svojih domačih, se bo nemudoma zavaroval. Naša najboljša zavarovalnica, ki zavaruje starostno oskrbo in posmrtnino, je »Karitas«, ki je že neštetim pomagala. Zavarujte se pri njej. Zastopnika najdete skoraj v vsaki župniji. Obrnite se na njega, ali pa na vodstvo Karitas v Mariboru, Orožnova ulica 8. Lahko rečemo, da ni zavarovanja, ki bi bilo bolj ljudsko in ki bi uživalo večje zaupanje, kakor zavarovanje »Karitas«. Pogoji so zelo ugodni. Ob sklepu zavarovanja se plača samo 10 Din. Mesečne premije si lahko vsak sam določi. Vsakdo se lahko zavaruje že pri plačevanju 5 dinarske mesečne premije. Za mesečnih 5 Din se človek lahko zavaruje za: 1000, 1520, 1990, 2200, 2530, 3370, itd. itd. Čim mlajši je kdo, tem večja je zavarovana vsota pri plačevanju iste premije. Ne odlašajte torej! Karitas ima na tisoče članov in so vsi zadovoljni z njo. Zavarujte se in tudi vi boste zadovoljni!

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Služkinja za vse, pripravna, snažna in poštena, se išče. Prednost ima taka, ki zna nekaj kuhati in pospravljati. Pismene ponudbe na upravo lista pod »zvesta«. 1496

Zdrava služkinja se sprejme v župnišču. Malo gospodarstvo, plača 150 Din, priporočilo domačega g. župnika. Ponudbe na upravo lista pod štev. 1470. 1470

Sprejme se dekla, vajena vsega gospodinjstva. Viktor Grahar, trgovec, Fala pri Marib. 1437

Viničar se sprejme pri Sv. Kungotl. Vpraša se: Maribor, Gajeva ulica 4. 1438

Služkinjo, pošteno, verno in snažno se sprejme takoj v službo k učiteljski družini z enim otrokom. Ponudbe na upravo lista z naslovom »Snažna«. 1436

Organisti, pozor! Za sreze Maribor desni breg, Konjice, Šmarje pri Jelšah, Celje, Slovenjgradec, Dravograd iščemo agilne zastopnike. Za služek zelo lep, siguren in trajen. Sprejememo tudi druge. Vsak dobi določen rajon. Hitite! Kdor prej pride, prej melje. Potrebno 120 D. Ponudbe z znamko na »Wido-Centrala«, Slov. Bistrica. 1464

Majar se sprejme s štirimi delavnimi močmi. Izve se pri Kirbišu v Mariboru, Vetrinjska ulica 3. 1485

POSESTVA:

Kdor želi kupiti ali prodati posestvo, gostilno, vinogradno posestvo, znamko za odgovor: Joža Grošl, Slivnica pri Mariboru. 1473

Posestvo 17 johov: hiša, gospodarska poslopja, $\frac{3}{4}$ ure od Celja, se ugodno proda. Nekaj hipoteke lahko prevzame. Kronovšek, Celju, Glavni trg 6. 1483

RAZNO:

Zaboje v raznih velikostih odprodajamo stalno v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

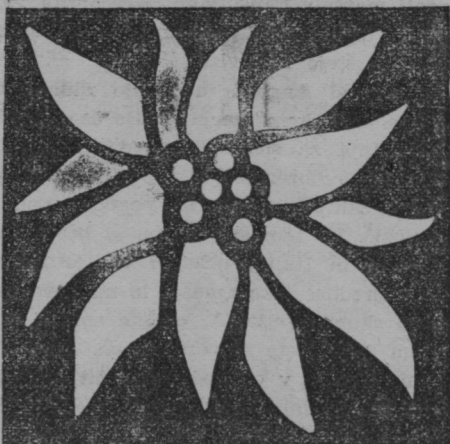
Prage (švelarje) hrastove, bukovne in borove kupuje Rudolf Dergan, trgovec, Laško. 1412

Konj močen, zmožen težkih del, se poceni prodaja. Naslov v upravi lista. 1480

Kože divjačine kupuje po dnevnih cenah V. Železnik, krznar, Maribor, Kopališka ulica 2, nasproti frančiškanske cerkve. 1478

50 Din dnevno lahko vsak zasluži s prodajo novega predmeta. Pošljite znamke za odgovor. P. Batič, Ljubljana, Tyrševa 15. 1484

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Težka

zimsko hrana

in premalo gibanja po zimi so dostikrat vzrok slabe prebave želodca, omotice, zaprtosti in nerednega delovanja črevesa. Stare bolezni se vsled hladnosti zopet izrazito pojavijo. Hemo-roidi, slabosti v želodcu, zaprtost, obolenja črevesov, splošno in prenapetost, debelenje, glavobol, napetost telesa in omeglica. Posebno zrele in starejše osebe so podvržene vsem težkočam. Planinka čaj Bahovec čisti in tako blagotvorno deluje na celo telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje.

Zahtevajte v apotekah izrecno samo Planinka čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, ampak samo v zaprtih in plombiranih omotih po 20 D, polovični omoti po 12 Din in poskusni zavitek po Din 3.50. Pišite po brezplačen vzorec proizvajalcu: 1398

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana.

POSESTVA:

Posestvo, veliko 7 orlaov, se odda v najem v šmarju pri Jelšah. Polzvedbe pri organistu v šmarju. 1449

Lepo posestvo 3½ orala se ugodno proda. Vpraša se: Gerečja vas 24, p. Ptuj. 1465

RAZNO:

Smrekove hmeljevke nad 6 m dolge, postavljene v Kamnico pri Mariboru, kupim kje v bližini. Ponudbe na Dolinška v Kamnici. 1471

Kravo molznico, jamčeno dobro, kupim. Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 1472

Philips radio aparati, pisalne stroje na obroke, tudi za hranilne knjige, gramofonske plošče, vedno na zalogi: Agentura in komisija Jurij Pichler, Ptuj, Slovenski trg 11. 0000

Veliko izbiri klobukov in športnih čepic vam nudi po zelo nizki ceni klobučarna Bogataj in Janc, Maribor, Gosposka 3. 1439

Lekarna pri sv. Roku, Maribor, v Vlahovičevi hiši, priporoča bolehnim in slabotnim sveže, pristno, najfinejše ribje olje. 1363

Konjske plahte, oprema, aktovke, torbice, žični vložki in madraci najcenejše pri G. Mesiček, Maribor, Tržaška 1. 1328

Posteljne in mizne garniture, pregrinjala za divane v veliki izbiri najceneje pri: Novak, Maribor, Koroška 8. 1388

Redka prilika. Ugodno sem kupil 10 šivalnih strojev Gritzner, pogrezljivi, popolnoma novi, ter iste za polovično ceno prodam, zamenjam za stare stroje in kolesa. Škef Leo, trgovec, Vransko. Sprejmejo se krajevni zastop. 1400

Izjava. Ana Vedernjak, omožena posestnica v Pacinju, obžalujem žaljivke, s katerimi sem žalila g. Janeza Čeh, tesarja v Podvincih 99, ter se mu zahvaljujem za odstop od obtožbe. Ptuj, dne 11. decembra 1936. — Ana Vedernjak s. r. 1466

Inserirajte!

Za bučnice cele in luščene zamenjamo prvovrstno pristno bučno olje. Priporočam najboljše vrste kave, čaj, rum, pristno slivovko, cerkvene sveče, kuhinjsko posodo in vso drugo železnino. Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg in Gubčeva 2. 1411

P. n. cenjeno občinstvo opozarjam, da prodajam radi preselitve obrata v drugi lokal po znatno znižanih cenah: stenske ure, kuhinjske ure, budilke, žepne ure, moderna očala, zlatnino, srebrnino, poročne prstane v zlatu in srebru. Priporoča se: Pinoza Alojz, urar, draguljar in optik, Ptuj. 1419

Najprimernejša božična darila: denarnice, torbice, kovčke kupite pri: Mesiček, sedlarstvo, barstvo, Maribor, Tržaška cesta, vogel Napisna ulica. 1422

Ako želite imeti res dobre klobase, poslužujte se specialne dišavne mešanice »AROMATIN«. 1251

Snežke

galoše, čevlje za slabo vreme in šport, puloverje, rokavice, varovala za ušesa i. t. d.

Najugodnejši nakup!**HIF**

Pri nakupu zimskih nogavic, pletenin in perila obrnite se na 1368

Maribor, Aleksandrova cesta 24, kjer dobite po tovarniških cenah.

HRANILNE KNJIŽICE

vseh hranilnic in bakp kupimo takoj. Ponudbe na: Bančno kom. zavod, Maribor. Za odgovor znamk za 3 Din. 1345

HERSAN ČAJ

Vam pomaga, da zopet pridobite **ZDRAVJE** s pomočjo zdravih rastlin.

Ne bodite neprijatelji samemu sebi!

Obolenje kot **MLJENE** in bolečine pri **MESEČNEM PERILU** (menstruaciji) ublaži Hersan čaj.

Moti Vas **DEBELINA**?

Hočete biti **VITKI**? Potem uporabljajte Hersan čaj.

Zakaj trpite z **REVMAZMOM** in **GIHTOM**, saj to ni potrebno. Hersan čaj je sredstvo, katero Vam lahko olajša te muke.

Hersan čaj pomaga pri **ARTE-RIOSKLEROZI** in **HEMEROIDIH**.

Resnično ne znate, da je Hersan čaj pri **OBOLNJU ZELODCA, JETER** in **LEDVIC** dobro sredstvo.

Hersan čaj se dobi **SAMO V ORIGINALNIH ZAVITKIH** v vseh lekarnah.

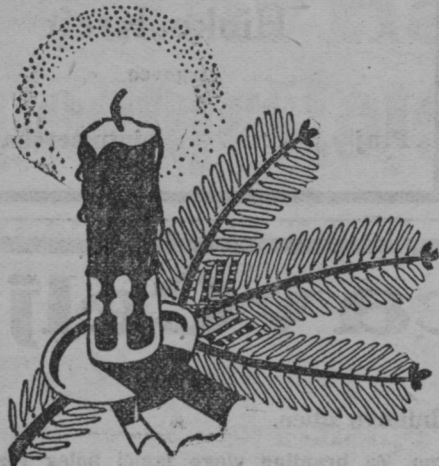
ZAHTEVAJTE brezplačno **BROSURO** in **VZOREC** od:

»**RADIOSAN**« **ZAGREB**
Dukljaninova ulica 1.

Reg. S. broj 19834-33.

Božično voščilo Karitas:

Vesele praznike vsem!
Božjega miru vsem!

Podlaga veselju je brezskrbnost,

Brez skrbi pa boste, ako boste

zavarovani pri

Karitas - Maribor, Orožnova ulica.

Blagoslovljene božične praznike ter srečno Novo leto 1937!

želijo svojim cenjenim odjemalcem ter se priporočajo za obilen obisk sledeče tvrdke:

Mirko Feldin manufaktura — perilo Maribor Aleksandrova cesta 13	Klanjšek Franjo Maribor Glavni trg 21	Dragutin Kopic menjalnica žita in trg. z mešanim blagom Maribor Aleksandrova cesta 77
Feiertag Anton parna pekarna Maribor Betnavska cesta 43	Maks Ussar stavbeno in galanterijsko kleparstvo, instalacija za plin in vodovod, gradba rastlinjakov in kurilnih naprav Maribor Gosposka ulica	Justin Gustinčič Mehanična delavnica, trgovina koles, trgovina rabljenih strojev Maribor, Tattenbachova ulica 14
„HIF“ trgovina pletenin in perila Maribor Aleksandrova cesta 24	Jakob Lah Maribor Glavni trg 2	Rečnik Alojz elektriško podjetje Maribor Pobrežka cesta 6
Jos. Karničnik Maribor Glavni trg 11	TISKARNA SV. CIRILA MARIBOR Koroška cesta 5 Aleksandrova cesta 6 Kralja Petra trg 6 PTUJ Slovenski trg 7	Josip Pirich zaloga usnja in nakup surovih kož Maribor Aleksandrova cesta 21
Knjigoveznica Tiskarne sv. Cirila Slavan Ribarič trgovina galanterij, pletenine in papirja Maribor Glavni trg 14	LUNA Maribor Glavni trg 25	Martin Gajšel manufakturna trgovina in izdelovanje posteljnih odej Maribor
Modna trgovina „LIA“ A. Tischler Maribor Aleksandrova cesta 19	Franjo Vrabl trgovina z železnino zaloga barv, firneža in lakov Ptuj Srbski trg	Gustav Mesiček sedlarstvo Maribor Tržaška cesta 1
Anton Brenčič trgovina z železnino Ptuj Kremljeva ulica	Alojz Brenčič manufakturna trgovina, drobnarija, pletenine in krojaške potrebščine Ptuj nasproti pošte	Hinko Kreft trgovec Ptuj Ljutomerska cesta
Ivan Cvikel manufakturna trgovina Ptuj Krekova ulica	Eduard Rasteiger obl. konc. inštalater vodovodov, stavbeno in strojno ključavničarstvo Ptuj Aškerčeva ulica	

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Sprejemz hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

reg. pomožna blagajna v Mariboru, Grajski trg 7-I.

Poverjenstvo: Ljubljana, Tyrševa cesta 34, naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu novembru 1936:

Bela Marija, prevžitkarica, Strmec p. Sv. Urbanu pri Ptuj,
 Karner Apolonija, prevžitkarica, Sp. Hajdina p. Ptuj,
 Lipold Ivan, prevžitkar, Mozirje,
 Cukala Julijana, prevžitkarica, Gomilsko,
 Maček Marjeta, posestnica, Dol. Logatec,
 Trošt Franjo, posestnik, Vevče,
 Pušnik Franc, prevžitkar, Šmartno pri Slovenjgradcu,
 Grobušek Ignac, strojevodja drž. žel. v p., Maribor,
 Umek Ana, prevžitkarica, Pečica, p. Podsreda,
 Klemenčič Anton, posestnik, Poštena vas, p. Cerklje,
 Ueltz Franc, viš. davčni ofic. v p., Celje,
 Gros Alojzija, prevžitkarica, Zg. Petelinjek, p. Blanca,
 Krošl Jurij, železničar v pok., Maribor-Krčevina,
 Gregorič Marija, prevžitkarica, Ambrus, p. Zagradec,
 Grabar Julijana, prevžitkarica, Slaptinci,
 Videmšek Marija, Celje, žena sodnega nadoficijala,
 Zelenko Simon, prevžitkar, Kicar, p. Ptuj,
 Gajšek Anton, posestnik, Sv. Mihael, p. Šmarje pri Jelšah,
 Strajšnák Ludvik, žel. v pok., Maribor,
 Triplet Josip, žel. del. v pok., Studenci,
 Knaflič Jurij, čev. pomočnik, Maribor,
 Pukl Terezija, prevžitkarica, Zg. Hoče,
 Trstenjak Neža, posestnica, Grabonoški vrh,
 Krajnc Marija, posestnica, Vičava, p. Ptuj,
 Kogelnik Julijana, prevžitkarica, Sv. Vid, p. Vuzenica,
 Zagorc Jožef, posestnik, Ojstro, p. Trbovlje,
 Pernovšek Justina, soproga davč. uprav. v pok., Ljubljana,
 Schlick Julijana, žena žel. upok., Krško,
 Weisskopf Ivan, usniarski pom., Studenci,
 Špuri Neža, prevžitkarica, Bistrica pri Himbušu,
 Blažič Matevž, mestni nadstražnik, Slov. Bistrica,
 Kolarič Jožef, mizarski mojster, Maribor,
 Počivavšek Alojz, posestnik, Črešnjevec,
 Grad Jakob, žel. v pok., Breg, p. Celje,
 Poplaz Lucija, prevžitkarica, Slovenjgradec,
 Oberrauner Elizabeta, upok. po del. kem. tov., Hrastnik,
 Lovrenčak Janez, posestnik in gostilničar, Lemberg,
 Flak Avguštin, car. revizor v pok., Maribor,
 Zmave Marija, posestnica, Selišče p. Sv. Jurij ob Ščavnici,
 Bauman Janez, posestnik, Sp. Gasteraj,
 Mencl Adolf, valčni mojster, Gaberje,
 Romih Ana, prevžitkarica, Retje, p. Trbovlje,
 Buchmeister Janez, hiralec, Ptuj,
 Detschman Agnes, vdova kazn. nadpaznika v pok., Maribor.

Po vseh umrlih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku: Din 310.440.—.

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo.

BLAGAJNIŠKO NAČELSTVO.

Sternecki
CELJE

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

OGLASI

v »Slov. gospodarju«
imajo
najboljši uspeh!

Poceni božična darila: rokavice, nogavice, moške srajce, pol zastonj, dobite pri:

Trpinovem bazarju, Maribor,
Vetrinjska ulica 15. 1457

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštarska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.

Za Božič

55°-

145°-

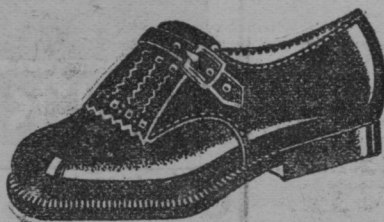
75°-125°-

115°-135°-

29°-38°-

65°-125°-

85°-

150°-

Peko

„LIA“ nudi za Božič:

rokavice ženske in moške, od Din 12.—
 „ otročje „ „ 10.—
 nogavice otročje „ „ 2.50
 „ ženske „ „ 6.—
 sokni moški debeli „ „ 6.—
 Velike izbire zimskega perila, snežnih kap,
 dokolenic ter pletenin iz lastne delavnice
 samo pri

LIA, Maribor, Aleksandrova cesta 12.
 1414

Prvovrstni stanovski premog

(jak 5000 kalorij, brez žindre in smradu) po
 32 Din dobite vsako količino v Mariboru, Kopa-
 liška ulica 10, telefon 26—14, nasproti mestne-
 ga kopališča, zadaj za frančišk. cerkvijo. 1275

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
 VLOM
 STEKLO
 KASKO
 JAMSTVO
 NEZGODE
 ZVONOVE
 ŽIVLJENJE
 KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe,
 svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

167

Priloga »Slovenskega gospodarja«

Gluhec in mulec na poti k polnočnici.

Trpin Peter.

Prehlad je zapotegnil Petru noge v mladosti in mu jih sključil v kolenu tako, da se je lahko pomikal naprej samo po štirih. V vsako roko je vzel desko z ročajem, na kolenih je imel privezane debele podplate in s to pomočjo se je kretal še precej urno.

Po župniji Sv. Jurija na Remšniku ob severni meji je sekal sključeni Peter za boljše posestnike na Radlu steljo skozi celo leto. To opravilo, kateremu je bil kos, ga je skromno preživljalo ter oblačilo. Sicer je bil zdrav in krepak, ni tožil o bolečinah v nogah, le z enega mesta na drugega je mogel samo po vseh štirih in radi tega je bil pomilovanja vreden revež, ki posebno v zimskem času ni mogel nikamor izpod strehe in je bil navezan na nekatere gruntarske postojanke po danes obmejnem pogorju.

Za Veliko noč in po parkrat v poletju se je upal Peter s hriba k fari, kjer je lepo opravil svoje dolžnosti kot krščena duša in je bilo njegovo zgledno obnašanje v cerkvi živa pridiga in spodbuda za staro in mlado. Ob priliki obiskov hiše božje je bil vsikdar gost župnišča, kjer je na drobno razkladal, kaj vse je izrednega doživel, odkar je moral od cerkve nazaj na šiht. Nikdar se ni pritoževal radi življenjske usode, ki ga je priklenila na tla in je bil vedno prepričanega mnjenja, da je tako volja božja in bogznan kaj bi bilo iz njega, če bi hodil z lahkoto ter ravno. Vsakdanjo hrano in raševinasto obleko si je služil z delom, s prenočišča po hlevih ga ni nikdo podil, več pa tirjal ni od življenja, saj razun domače fare sveta sploh poznal ni.

Peter je govoril veliko, poslušal pa malo, ker je bil precej gluhi in se je lahko razgovarjal le s hribovci, ki se razumejo na pogovor s kazanjem in pri taki izmenjavi misli je bil Peter prav spretno doma.

Edina želja.

Skromna, nepokvarjena trpinska duša, imel je samo eno željo, da bi bil vsaj enkrat v svojem življenju pri polnočnici, katere si ni mogel prav predstavljati. Za njega je bila sv. maša le tekom predpoldneva pri polni solčni luči in ne sredi temne noči, ko prižgejo vse luči po cerkvi in se sosedji ter znanci med seboj poznajo pri plapolanju sveč.

S Petrovo polnočnico je bila vsako leto smola. Ali snega sploh ni bilo, ali pa preveč. V suhi in ostri zimi se ni upal s hriba radi mraza, nesti ga tudi ne bi bilo mogoče kot sključenega ter odraslega človeka. Za njega je prišla v poštev samo srednje zasnežena zima, v kateri bi ga na ročnih saneh potegnili v hram božji kakor usmiljena roka. Na tako srednjo zimo

je čakal Peter do svoje 40 letnice v letu 1912. Snega je zapadlo že pred Božičem za dober saninc in ta prilika bi naj utešila dobremu Petru njegovo hrepenenje, da bi bil pri sveti maši ob polnoči in bi se divil po svetišču plamenčkom vseh sveč.

Na vrhu Radla pri Kapunarju se je mudil Peter za Božič v omenjenem letu. Pri Bučniku pri podružnici Sv. Urbana je bil tedaj za hlapca gluhonemi Matevž, ki se je priklatil od nekje iz Ribnice in je bil hribovskim kmetom dobrodošel za kravarja. Matevž je bil gluhi ter nem; Peter skoraj gluhi a gladkega jezika in ta dva siromaka sta se prav dobro razumela. Če sta le utegnila, sta tičala skupaj in imela z vsemi mogočimi kretnjami razgovore, da sta se smejala in bila po cele ure prav od srca vesela.

Cel goldinar je prejel Matevž od Petra na roko pod obljubo, da ga bo na samotnih saneh na sveto noč po vrhu Radla sankal od Kapunarja za Sv. Urbanom k veliki podružnici Sv. Pankracija, kjer je bila vsako leto pred vojno zelo dobro od Slovencev in Nemcev obiskana res v pravem pomenu besede slovesna polnočnica.

Peter si je nabavil za poset cerkve ob polnočnici novo raševinasto obleko z zelenimi obšitki; nov klobuk mu je pa prinesel gospodar in celi Radl je že znal, da bo sključeni Peter za 40 letnico prvič pri polnočnici in bo tako osrečen kakor še nikoli v življenju.

Ni treba še posebej poudarjati, da je bil dogovor med Petrom in Matevžem natančen v vse podrobnosti in predvidene vse morebitnosti, ki bi ju lahko srečale in doletele na ne ravno kratki poti od Kapunarja do Sv. Pankracija. Peter se ni maral pojaviti v cerkvi tik pred pričetkom polnočnice. Kaj še! Najmanj eno uro pred službo božjo sta morala biti na cilju, ker Peter je hotel biti na stopnici pred glavnim oltarjem ob enajsti uri, da bi se lahko zahvalil Bogu za milost polnočnice in da ga bo videl vsak, ki bo prestopil cerkveni prag in znal, da se je izpolnila Petrova edina želja po preteku toliko let.

Na poti.

Na božično noč leta 1912 je bil sneg, kakor pravijo hribovci ob severni meji, tako pri eni »dabi«, a prav do kosti mrzel veter je tulil s hribov v grabe in nanašal zamete, ki so pa Radelčanom vsi dobro znani.

Bučnikov mutec je pri Kapunarju na sveti večer večerjal in tako ob pol desetih se je skobacal Peter na sani in v imenu božjem je nastopil rajžo po grebenu prvič v svojem življenju v noči. Sani so kar same tekale po trdem snegu in prav kmalu sta bila pri Bučniku, kjer so ju povabili v hišo, da so lahko pri luči in na glas občudovali Petrovo novino, radi ka-

tere bo žel sigurno od cele cerkve priznanje.

Tale pohvala je bila Petru vse in je že komaj čakal, da je bil zopet na saneh, katere je vlekel močni mutec z eno roko brez vsakega napora. Ko sta bila enkrat na vrhu grebena nad Bučnikom, je bilo do Pankracija precej navzdol in je Matevž dajal sanem le še pravo smer. Za zgrešiti pot ni bila. Gaz je peljala po vrhu in ob koncu pogorja je stal Sv. Pankracij in vabil iz noči vernike.

Romar Peter in voznik Matevž sta med celo vožnjo molčala, ker je to zahtevala svečanost noči in je razgovor med gluhonemim in skoraj gluhim v nočni tmini toliko kot izključen. Peter je molil na saneh, Matevž je kolovratil spredaj in je bil najbrž prav zadovoljen, saj je imel za tako neznanen opravke kar cel goldinar v žepu! Ni se oziral ne nazaj, ne na stran, stopal je po gazi, ki ga je morala dovesti vsak čas do cilja, kjer bo dolg oddih in enkrat proti jutru bo pa že na ležišču, kjer bo lahko spal ter drotal kar dva praznika enega za drugim.

Med celo potjo od Bučnika do Pankracija je Matevž samo enkrat zagodrnjal, ko je zadel s sanmi ob nekaj trdega in je moral z obema rokama potegniti za motvoz, da je izvlekel sani in je šlo potem do cerkve kakor bi se igral lahko.

V cerkvi.

Žive duše še ni bilo v bližini cerkve, ko je bil Matevž pred vrati zakristije Sv. Pankracija, kjer se je ustavil in se prvič ozrl, odkar je bil naložil tovariša Petra na dvorišču pri Bučniku. Kar ostrmel je. Prepričal se je z očmi in rokami, da je privlekel čisto prazne sani in da Petra ni nikjer!

Porinil je sani za cerkev, stopil v zakristijo in je kar v temi odklaštural proti glavnim vratom. Tamkaj je zmotal svoje ude v prazno spovednico in se je zamislil, kaj je neki s Petrom, da mu je izginil s sani. Nekaj časa je prav resno gruntal, nato se je pa brez pravega zaključka toliko utrudil vsled napenjanja možganov, da je zazeהל na stečaj in ko je usta zopet zapahnil, je že naslonil debelo glavo v kot in je zaspal, kakor bi se ne bilo prav nič zgodilo. Predramil ga je močan sij številnih luči pri nabito polni cerkvi. Nikdo se ni zmenil zanj in čisto nemoteno je bil pri polnočnici. Razhod ljudi ga je opomnil, da je vse pri kraju in da tudi on lahko gre.

Po polnočnici.

Za cerkev je stopil, si oprtaval sani na hrbet in pri tem delu ga je zalotil stari pankraški mežnar, ki je hotel pozakleniti cerkvena vrata.

Znan mu je bil dogovor med Petrom in Matevžem. Mutec je stal pred njim z oprtanimi sanmi in Petra pa nikjer. Z vsemi mogočimi znamenji je iztiščal iz beba, da

je Peter na sredini poti zginil in da on tega poprej ni opazil, dokler ni prisankal do cerkve.

Na dlani je ležalo, da je gluhonemi štor siromaka nekje med potjo zgubil in bo še zmrznil, če ne bo pomoči, saj sam se ne more izkobacati izpod snega in iz bogznaj kako globoke grabe. Smola je bila površ še ta, da so se bili ljudje razšli od polnočnice in se je moral lotiti sam iskanja. Z mutastim tnalom si ni mogel pomagati.

Mežnar je pokazal največjo požrtvovalnost. V temni noči pri sveči ni niti ugovoril, do kod je bil Peter na saneh. Vsi klici, da bi se ponesrečeni le oglašil iz kakke globine, so odjekali zastoj v sveto noč. Peter je bil gluha in površ še najbrž potolčen do nezvesti. Pričakati je bilo treba do zore in zbrati več moških, ki bi začeli iskanje od Bučnika in od cerkve Sv. Pankracija proti sredini pota.

Najdba in smrt.

Jutranji reševalni pohod je hitro rodil ta uspeh, da so dognali, kje je zgubil voznik potnika. Zadel je v temi z enim delom sani ob leseno ograjo nad drčo, po kateri so ob prilikah spuščali hlobovje s hriba v grabo. Sunek je pogladil Petra s sani. Najbrž je zaman klical za Matevžem, ki niti opazil ni v roki, da se je znebil teže. Tipal je po zasneženih tleh in otipal ograjo, za katero se je prijel. Trhla ranta se je prelomila in ubogi Peter se je skotalil po drči liki kamen, če ga potočiš navzdol.

Domneve na vrhu so se žalibog uresničile po najdbi Petra, ki se je kotalil z vso brzino po celi drči do konca, kjer je priletel z glavo naprej ob nagrmadene plohe in obležal nezavesten. Bil je že napol trd od mraza, a dajal je še znake življenja. Pobrli so ga in so ga hitro odnesli v fari, kjer je prejel sveto poslednje olje.

Na toplem si je opomogel toliko, da se je razgibal z rokami, odpiral usta in je bilo videti, da hoče nekaj povedati, pa ne spravi glasu iz sebe. Vsi poskusi, da bi ga spravili k zavesti, so bili brezuspešni. Čez tri dni je Vsemogočni končal njegovo križvo pot, po kateri se je porival od mladosti do zadnjega izdihljaja.

Petra smo pokopali ob obilni udeležbi kakor malokateriga posestnika. Slovo ob odprtem grobu mu je govoril rajni brezniški gospod župnik Volčič.

Hribovca je težko celo ob grobu ganiti do solz. Od Petrovih zemeljskih ostankov so se poslavljali številni pogrebi z glasnim jokom, ko jim je zaupal govornik, da je imel rajni samo eno gorečo željo, da bi bil vsaj enkrat v življenju pri daritvi sv. maše ob polnoči pri polni razsvetljavi cerkve. Bog temu toliko trpečemu siromaku ni utešil tolikanj lepega hrepenenja tukaj na zemlji, ampak ga je povabil na sveto noč s poti k polnočnici k svoji večni — nebeški polnočnici, kjer so tudi celoživljenjski trpini deležni božje slave ter nepopisne ljubezni!

Ne klič vraga!

Star ljudski pregovor pravi, da se je treba sove varovati, ker izključuje človeku oči. Da narod resnično svari pred to nočno ptico, sta piscu teh vrst znana dva slučaja.

Prvi slučaj.

Pred par leti se je zatekel iz okolice Ormoža v mariborsko bolnišnico kmečki fant, kateremu je sova na večer s krempilji iztrgala oko iz očesne dupline in drugzega si je komaj in komaj otel s pobegom. Težko poškodovani je pripovedoval, da je opazoval izza debele bukve blizu vinskega hrama proti večeru sovo, ki je letala v bližnji gozdič na svoje gnezdo in krmila mladiče. Liki strela iz jasnega se je zagnala v njegovo glavo in mu zasadila z vso silo oba krempilja v smeri proti očesu. Radi boljšega izgleda za opazovanje si je z desnico zastiral oči in si jih je tudi z vso naglico in nehote zakril, ko je plahutnila vanj ptica. Radi presenečenja je le roko toliko odmaknil, da mu je sova izkrampljala samo eno oko, ko je še tiščala v drugzega, je vzel pot pod noge in je otepal z vso silo krog sebe, dokler ni prepočil strašne zasledovalke.

Nekaj o agrarni reformi.

Preko Drave pri Ormožu je posedal do izvedbe agrarne reforme grof Bombelles zelo obsežna posestva. Na veleimanju je imel več oskrbnikov, lovskih čuvajev, paznikov ter razne druge uslužbenice. Pri omenjenem grofu, kojega predniki so bili Francozi, so pred leti še prav dobro izhajali vsi številni nastavljenici in hrvaški manjši kmetje, ki so hodili na delo in so si prislužili obilo kruha. Klic po izvedbi agrarne reforme je zadel tudi med hrvaškimi kmeti na odmev in vsak je hotel odtrgati od grofovske posesti zase najboljši kos. Bombellesovo veleposest so razkosali ter razdelili po največ med najmanj vredne kričarje in hujskače. Grofu je ostalo toliko, da še danes pri naprednem obdelovanju zemlje izhaja; po zemlji pa, ki je pripadla po agrarni reformi seljakom, rastejo danes trnje ter razno robidovje, ker neobdelana ter negojena zemlja tudi v blaženi Jugoslaviji ne rodi.

Pred leti se mi je ponudila prilika, da sem na povabilo oskrbnika obiskal preostalo Bombellesovo imanje. Na veliko zabavo sem bil priča lovu živih zajcev, srn in fazanov v visoke mreže. Živali so zajeli na stotine komadov žive, jih spravili v posebne zaboje in jih odposlali na Angleško, kjer našo divjačino prav dobro plačujejo.

Drugi slučaj.

Mojo posebno pozornost je vzbujal med par sto mož gonjači kakor hmelovka na dolgo potegnjen Hrvat, ki je delal največ hrupa, da je moralo pobegniti pred njim vsako živo bitje na polju in ta dolgin je bil slep na obe oči.

Meni prideljen lovski paznik mi je radevolje zaupal žalostno zgodovino Prpičevega Blaža, kakor se je nazival slepi gonjač.

Prpič je bil med svetovno vojno vjet na Ruskem, odkoder se je vrnil po zlomu ves prenapolnjen z ruskim boljševizmom. Bil je med prvimi, ki so zagnali glas po izvedbi agrarne reforme, ki se je baje v

Rusiji tako blagodejno obnesla. Blaž se je med komunisti toliko izbrihtal, da je bil kmalu glava agrarnih interesentov, kar mu je sijajno neslo brez velike brige in truda. Kar je potegnil iz žepov zanimancev za grofovsko zemljo, je zapil ter zalučkal z lahkomišelnim ženstvom. Da ni bil v tistih zanj zlatih časih Blaž bogomolec, je samo po sebi umevno. Brezverski komunizem mu je iztrgal zaklad vere in mu je otopil vest za vsako odgovornost napram Bogu ter bližnjemu.

Božje in človeške postave je teptal z obema nogama, norčeval se je javno iz vsega, kar je drugim sveto. Ni veroval ne v Boga, ne v vraga in je skušal tudi celo svojo okolico zvabiti na pot verske ter moralne propalosti.

Eni, in to mlajši, so mu kimali ter se ga oklepali; starejši so mu obračali hrbet in napovedovali, da ga za njegovo bogokletno življenje mora zadeti očitna kazen božja.

Med onimi, ki so najbolj svarili pred pogubonosnimi nauki in zgledi dolgega Prpiča, je bil stari grofov in že blagopokojni lovski čuvaj Grga Markič.

Prpič je zvedel, kedo najbolj smelo svariti ter odvrča narod od njegovih novih nauk in zahtev. Markiču je klel v grob očeta ter mater in prisegal na sovjetsko kladivo in srp, da mu bo spalil kočo ob gozdu in njemu samemu pa izpulil jezik.

Stari Markič se ni prav nič bal Blaževih groženj. Celó vabil ga je po drugih pod svojo streho takole na večer, ker je vedno ter vsakemu odprta in je on niti tedaj ne zaklepa, če je z doma po službenih opravkih. V njegovo lovsko kočo bo že še stopil dolgi Blaž, kako jo bo zapustil, je drugo vprašanje.

Za tem resnim vabilom in svarilom je moralo nekaj tičati, ker nočnega požiga in tolovajskega poboja se boji vsak.

Tudi neplašni Prpič ni kar planil nad Grgo in njegovo bajto. Prikrit notranji glas mu je šepetal, da star grofovski lovec ni kar za malo južino.

Do osebnega obračuna med Prpičem in Markičem ni dolgo prišlo, dasi so ga vsi pričakovali in bili radovedni, kateri bo zmagal. Grga ni hodil s poti Blažu; pač pa se je ogibal srečanja med štirimi očmi Prpič.

Nekega dne so delili grofovo zemljo v daljni okolici Markičeve koče. Glavno besedo je imel seve Prpič, ker mu je ljudska prepirljivost krpala vedno prazni žep in mu skrbela za pijačo.

Ko so bili proti večeru onega dne posamezni kosi porazdeljeni, je sledilo kot zaključek popivanje. Do razhoda se ga je Blaž naluckal in pozabil, da ubira v noči v spremstvu še enega somišljenika pot proti Markičevi lovski koči ob robu gozda.

Čisto tik pod bajto ga je opozoril spremljevalec:

»Blaž, tukaj le prebiva Grga Markič, ki ne zapira pred nikomur hišice in se niti tebe ne boji.«

Te tovariševe besede so bile plamen za Prpičevo od obilne pijače podneteno korajžo.

Preklesel je nebo in zemljo z Markičem vred in menil na ves glas:

»Nocoj pokažem vraga njemu in koči, četudi jo čuva sam pekel, v katerega ne verujem!«

Po tej grožnji je prijel za kljuko, ki se je vdala in vrata v vežo so se odprla na stežaj. Prva Markičeva trditev je bila istinita, hiše ni zaklepal v noči.

Že nezaklenjenost večnih vrat je zastavila Prpičev korak in mu je napodila strahotne mravljinke po hrbtu.

Da bi se ne osmešil pred pristašem zuaaj in po njem pred celo srenjo, je moral dalje.

Pritisnil je na drugo kljuko in tudi ta mu je odprla vrata v izbo. Prpič se je ozrl plaho po vseh kotih. Povsod nočna praznina — —

Gospodarja ni bilo doma in le tega se mu je bilo bati.

Od vrat je Blaž samo dvakrat stopil in že je zadel ob stol pri mizi, ki se je prevrnil po tleh.

Ropot stola je prebudil vraga v kotu kmečke peči, katerega je hotel Blaž še malo poprej pokazati Grgi. Iz kota na peči je nekaj zaplahutalo, zasvetila sta dva rdeče žareča okrogla oglja in ta peklensko strašni sij je osvetlil še pred trenutkom čisto temno izbo in se zasadil v nepoklicanega tujega vlomilca.

Nenadni prizor je pretresel boljševika Blaža do kosti. Zašklepetali so mu zobje, in ga je oblił znoj po celem telesu!

Iztisnil je iz sebe s poslednjo močjo obupni: »Jezus-Marija!« in hotel planiti ven skozi dvojna očrta vrata v noč in daleč — daleč proč iz bivališča samega vraga, v katerega še malo poprej ni verjel.

Žareči zlodej je razprostrl na robu peči široki plahuti, zapihal, v mozeg segajoče zaskovikal in se zakadil v na pobeg zao-krenjenega Blaža. Dva res vražje močna kromplja sta se mu zasadila v obe očesni duplini in mu iztrgala z bliskovico vid —

Na obe oči oslepljeni komunist se je zgrudil pod silovitimi udarci res grozних trenutnih dogodkov.

Vrag, ki mu je izpraskal oči, je sedel na preaganega velikana, pihal, pokal s kljunom ter strahovito skovikal, dokler na tleh ležeče žrtve ni zapustila zavest.

In kdo ga je otel, da ga zmagoviti zlodej ni še po telesu razkljuval ter razpraskal do kosti?

Kmalu za tem se je vrnil Grga Markič.

Bahavi in nekaj let vsegavedni ter vse-mogočni boljševik Blaža Prpič se je izlizal po dolgem času ter se pocelil. Vrnil se je iz bolnice kot čisto slep berač, ki prosjači kruha, katerega rodi še grofu preostala zemlja.

Od onega nepozabnega spopada z vragom v Markičevi čuvajnici verjame v Boga ter v pekel in tudi v to, da mora marsikateri bogokletnik delati že tu na tem svetu bridko pokoro!

Hrvatu Blažu Prpiču je izkljuvala oči velika sova uharica, katerih ima grof Bombelles več in jih je še v mirnih časih naročil s pogorja Ural v Rusiji. Te ruske sove imajo izredno velike oči, ki žarijo v noči liki močni in z rdečem oviti električni žarnici. S pomočjo teh sov lovijo po dnevu razne ptiče.

Vsaka dnevna ptica ima strah pred sovo in jo sovraži. Sove so nočne ptice in so po dnevu kje skrite po štorih in duplah. Če sovo zaloti na lovskih nočnih pohodih beli dan, jo brž izsledijo druge ptice in se začnejo v celih jatah zaganjati v njo. Ato je že naša navadna mala sova vaba za ptičji zarod, koliko bolj še velikanska uharica z Urala.

Onemu, ki lovsko sovo oskrbuje, ne stori roparica nič žalega. Kako gorje pa lahko zadene taistega, ki bi se temu ptičjemu zlodeju približal v noči kot tujec, pa je dokaz na obe oči oslepljeni berač Blaž Prpič.

Za ženski svet

Od moža lahko — nazaj težko.

Žena sili preveč za možem.

Na Spodnjih in Gornjih Glinah so govorili siromašnejši, ko je bila poročena Skrbinškova Marta z Bezenškovim Jo-

škom: »Kjer je že itak dovolj pri hiši, tamkaj se z ženitvijo še doda.«

Stari in precej petični vdovec Skrbinšek je radevolje dal svojo edinko Marto s precejšnjo doto ter balo iz Sp. Glin v Gornje vzglednemu ter imovitemu mlademu gospodarju Bezenšku. In še to so pristavili v ženitno pogodbo, da pripade

po Skrbinškovi smrti celotno njegovo imetje potomcem njegove hčere.

Marta in mladi Bezenšek nista bila samo trdno podprta zakonca, kar se tiče posesti in suhega cvenka, bila sta tudi čeden par, katerega je družila zakonska ljubezen. Za Marto so metali sosedji samo ta očitek, da preveč tišči za možem in ga

Podlistek.

Prvi in zadnji furež.

Jura samotar z eno gorečo željo.

Mošetov Jura je bil gostač v koči posestnika Kladnika na Polju tik ob Sotli v župniji Sv. Peter pod Sv. gorami. Po poklicu je bil čevljar-krpar. Za stan v bajti je oskrboval gospodarju vinograd v Kozji peči blizu razpadle podružnice Sv. Marjete v smeri proti graščini Bizeljsko. Jura je bil prileten samec in ljudje so govorili, da si ni spletel lastnega družinskega gnezda radi škrtljivosti. Sam je pogostoma priznaval, da mu je ljubše samotarsko življenje, nego polna koča v mladosti neprestano gladne in pozneje celo izprijene ter nehvaležne dece. Po resnici povedano: Jura se je otepal skozi življenje bolj v pomanjkanju kakor v izobilju, ki mu je bilo že od rojstva španska vas. Ni bil v svojih potrebah razvajen in se je večkrat v zimi zadovoljeval z nezačimnim zeljem in s krompirjem v oblicah. Sicer pa je bil Mošet dasi brez lastne strehe priljubljen zaradi miroljubnosti in uslužnosti.

Skromni in lahko pridenemo še dobri Jura je imel za največjo domačo slovesnost kmečki furež. Na koline se je po so-

seščini zmuzal, če tudi ni bil naravnost povabljen. Na takih le zimskih domačih praznikih je gojil v svojem srcu dolga leta eno željo: Najsrečnejši bi bil, če bi lahko vsaj enkrat sam priredil furež in na njem zarajal v družbi sosedov in prijateljev. Kos povojenega mesa in krvava ter mesena klobasa od lastnega svinčeta bi bila Mošeta bolj zadovoljila nego kakega drugega najbolj sijajni gostija.

Niti skromno osrečenje z lastnim furežem se še mu ni bilo izpolnilo, ko je že bil precej nad 50 in je vsako zimo zamanj sanjal o divotah kolin.

Toliko si bi že bil zaslužil, da bi si bil kupil prase na spomlad, a s čim in kdo bi ga naj bil zredil v opitano stanje, ker je bil sam in povrh je še opravljal po cele tedno izven doma v gospodarjevem vinogradu viničarska dela. Da bi si pa bil privoščil kar za furež pripravljeno svinjo, o tem pri preveč pičlem zaslužku niti razmišljati ni upal.

Priltnost je že tlačila Mošeta, ko se je pripetilo v njegovem mirnem neomadeževanem življenju nekaj, kar mu je enkrat za vselej prepodilo poželjenje po lastnih svinjskih izdelkih.

Lovski načrt.

V predbožičnem času je napravljaj Jura v Kozji peči kostanjevo kolje za gospodarjev vinograd. Na večer se je vračal

proti Kunšpergu. Ni še bil stopil čisto iz gozda na graščinsko krčevino, ko je zagledal tamkaj nekaj, kar je pomnil do smrti.

Bizeljska graščina je na sredini planote iztrebila drevje in je obširno izkrčeno jaso posadila s krompirjem, katerega pa radi preobilice posesti in dela ono jesen niso izkopali. Pod snegom skriti krompir je privabil na krog in krog od hoste obdano njivo celo krdelo velikih divjih svinj. Merjasci in samice so ruvale po krčevini in v popolni brezskrbnosti drobile izruvani krompir, da je bilo čuti daleč na okrog. Pri pogledu na krdelo divjačine se je porodil Mošetu sklep, radi katerega se je pokoril do hladnega groba.

Divje svinje so bile vse dorasle, pri tečni in zadostni hrani v zimi pred Božičem odebeljene in kakor nalašč že pripravljene za furež. Če je divji zajec boljši od domačega, zakaj bi ne bila ista z divjo svinjo. Po graščinskih obsotlskih goščavah je divja svinja nekaj vsakdanjega. Jura je čul bogznaj kolikokrat od lovcev, da je pečenka od divjih ščetinarjev v zimskem času še vse nekaj bolj zlahtnega in okusnega nego od doma zrejenega rilca. In ob koncu vseh koncev je bila divjad na grajski krčevini še v veliko škodo in zatiranje poljskih škodljivcev ne more biti greh ne pred Bogom in ne pred treznomislečim človekom.

ne pusti nikamor samega. Mlada Bezenška je prinesla zdoma razvado, da je morala biti njena prva ter zadnja. Ta ne ravno hvalevredna ženska lastnost je že koj prvo leto sicer nemotenega skupnega življenja le preveč vidno posegala v javne močeve nastope.

Mlad mož mora na plan in ne sme pa vsikdar za njim ljuba ženka!

Mladi Bezenšek je hotel po vzgledu svojega blagopokojnega očeta biti prvi med bolj imenitnimi v Zgornjih Glinah. Ni še sicer bil župan, a hotel je postati. Niso še imeli Glinčani gasilcev, Bezenšek je dal prvi pobudo, da pride do osnovanja te danes nekako moderne in obenem zelo potrebne in koristne organizacije.

Za neko soboto je bil sklican za Zgornje Gline gasilski ustanovni občni zbor, na katerem je moral v ospredje kot duša cele zamisli Bezenšek.

In glejte, na ta zbor je silila za možem Marta, ki je bila medtem že podarila življenje ljubemu potomcu. Joško je bil resnega mnenja, da je gasilstvo dosedaj pri nas čisto moška zadeva, v katero ne sliši ženska niti kot spremljevalka ne. Kaj drugega so razne gasilske veselice, na katerih pride žalibog radi nežnega spola tolikokrat med gasilskimi tovariši do krvavih obračunov.

Zavoljo te povsem in edino pravilne močeve izjave je bil pri razvajeni Marti že ogenj v strehi.

Na pobegu.

Joško proti večeru na ustanovni občni zbor, Marta v glasnem jok. Ker tudi solze tolikanj ljubljene niso omeščale, da bi ji bil namignil, naj pride vsaj pozneje ponj, je koj sklenila hudo maščevanje.

Razgovori o potrebi gasilskega društva na Zgornjih Glinah se v vaški krčmi niso niti prav pričeli, ko se je pojavila vsa ob-jokana Bezenška na pragu z zavitim otro-

čičem v naročju. V onemogli kujavosti je odcepotala v hlev, kjer je ukazala hlapcu, naj zveže skupaj najlepšo kobilu in najbolj molzno kravo, ki spadata k njeni bali in naj ji sledi k očetu v Spodnje Gline.

To je bil sprevod! Naprej naglas jokajoča mlada gospodinja z vekajočim otrokom, vtik za njo z na stežaj odprtimi usti osupljeni hlapec, ki je vlekel za seboj za povodec kobilu in kravo.

Na vso srečo se je odigrala prenaglena preselitev iz lastnega gnezda nazaj v očetovo v trdem zimskem večeru, ko se po vaseh držijo ljudje po toplih hišah.

Služinčad pri Skrbinšku na Spodnjih Glinah je kar onemelo strmela, ko se je procesija ustavila na dvorišču in je poslala mlada hlapca v hlev, kamor naj priveže kobilu ter kravo na prostor, kjer sta stali pri jaslih pred enim letom in potem se lahko vrne nazaj k gospodarju.

Že pred prestopom rojstnega praga je Marta zopet zatulila, kakor bi se ji bila zgodila največja krivica in je bila prisiljena, da poišče očetovo zaščito.

Dobri očka Skrbinšek je iz ust svoje edinke komaj razbral jedro zakonske užaljenosti, ki je dosegla ta neznosni višek, da je morala izpod močeve strehe na noč z otrokom v naročju in v spremstvu go-bezdavega hlapca in dveh nemih živali.

Ni je tolažil, ker razvajenka ni bila potrebna tolažbe. Ni ji obetal očetovske pomoči, ki bi tudi bila odveč. Postregel ji je z gorko kavo in jo odvedel v njeno še vedno čedno pripravljeno dekliško sobico, katero je naročil zakuriti, da se ne prehladita mati in sinček. Voščil je na debelo začudeni hčerki lahko noč in se je zaklenil v svoj štibele.

Po tako hladnem sprejemu in še čisto nepričakovanem odhodu očeta k počitku se je čutila mlada mati od vseh zapuščena. Ostal ji je čez noč edino še otročiček in tega nedolžnega angelčka je močila ter

umivala z obilnimi solzami prvega razočaranja v življenju. Jokala je, ihtela, da jo je pocukavalo od kujavosti po celem telesu, dokler je ni premagal spanec in je prav dobro prespala noč do belega nedeljskega jutra, ko jo je spomnil glasen vek otroka na materine dolžnosti.

Stopila je v kuhinjo, kjer je čakalo vse za zajtrk pripravljeno na podkurjenem štedilniku. Stare dekle ni bilo nikjer. Po dvorišču se je motal hlapec in ta ji je pojasnil, da je odklepal stari gospodar na vse zgodaj k fari v Zgornje Gline. — Zopet sama z otrokom v hišici očetovi!

Ni mogla nikamor od dojenčka. Še službo božjo je morala opustiti in to po svoji lastni krivdi.

Ni hotelo biti ne konca ter kraja onemu času, ki je na Gospodov dan odkazan božji časti in skrbi za dušo. Po Martini duši se je premetavalo vse mogoče, le kesanje ne in sklep, da se vrne kar sama k možu, katerega je ostavila brez najmanjšega vzroka.

Slednjič je vendarle prikrevsala iz cerkve stara dekla Katra. Sicer gostobesedno ženšče ji je na kratko odgovorilo, da je videla na trgu v veselem razgovoru Joška in očeta.

Deklina tolažba je bila vlita v Martino razburkano srce samo s par besedami, a te so ji razodele vse in bo ona v tem sporu zmagovalka. Oče je gotovo napihal Jošku srce in ta bo stopil po njo, da jo poprosi odpuščanja in jo odvede nazaj, kamor spada. Da se bosta oče in mož uklonila njej, o tem je bila uverjena kakor o dejstvu, da je beli dan.

Mesto moža in očeta je pričakala čez dobro uro očetovega hlapca. Zaupal ji je odkrito, da se snoči prignana kobilu in krava nista niti pritaknili krme. Gnal ju je zjutraj z drugo živino napajat. Komaj sta bili odvezani, sta zbežljali navkreber proti Zgornjim Glinam, kjer sta navajeni.

Mošet bi bil koj pri prvem srečanju ustrelil po eni izmed svinj, če bi le bil lastnik še tako starega ter zarjavelega kresa. Puške ni nikoli posedal in s čim drugim je težko prepoditi iz divjega svinčeta življenje. V razglabljanju, kako bi se dokopal do divje svinjine brez smodnika in svinca ga je posilil kašelj in z odhrkanjem iz grla je splasil svinje na njivi. Izvil se jim je iz orjaških prs glasni: Puh — puh in že je zdivjalo celo krdelo preko njivo v gozd na desno stran. Ni preteklo niti četrte ure, so že smukale svinje od leve iz gošče na krompir. Če je Jura zakašljaj, se je ponovil pobeg in zopetni pojav v isto smer, kar je bilo Mošetu siguren ka-žipot.

V mlajših letih je imel z nastavljanjem zank zajcem po polju precej opravka in sreče. Bolj pametna nego dolgouhec tudi divja svinja ni. Razlika je le v tem, da zajcu zadostuje konopec ali žica, za svinjo bi pa morala biti tanjša in močna vrv. Uspeh lovske sreče bi bil siguren, če bi nastavljal par zank ob onem delu gozda, kamor so jo svinje ucvrle, kakor hitro se je odkašljaj.

Trenutno si je ustvaril načrt. Ognil se je jasi, stekel proti domu in že je bil na delu s pripravljanjem zank, s katerimi se je zjutraj na vse zgodaj odpravil na določeno mesto in jih je pritrdil na raznih mestih za debela drevesa. Tudi v močno

zanko ujeta divja zver ni šala in tega se je divji lovec Jura dobro zavedal. Da bi bil ujeti plen sigurno njegov, se je oborožil z nabrušeno sekuro, ki ne zgreši cilja, ako krepko in dobro zamahneš.

Srečni lovec.

Zanke so bile nastavljene, sonce je vzhajalo, mrzlo je postalo in Jura se je skril za debelo bukev, odkoder je prežal na krdelo, ki bi se moralo prikaditi vsak čas na njivo po zajtrk.

Svinj ni bilo od nikoder ne zjutraj, ne po kosilo in ne na malo južino. Mošet je vztrajal neprestano na preži ter v strogi pripravljenosti v trdi veri, da se zverjad mora povrniti, ker še ni bila izruvala vsega krompirja in je imela na obsežni jasi mir in kar blizu gozdno kritje.

Jura je bil sicer založen s centi potrpljenja, a se je končno v hudem mrazu in gladi zaklel na krščeno dušo, da bo noč prebil v svoji bajti in ne za bukovim deblom v hosti.

Ko je tako prezebal zadnje morebitni lovski sreči odmerjene trenutke in ga je čisto prazen želodec naravnost silil k povratu, se je še enkrat ozrl po izkrcenem lovišču.

Tristo zelenih! Na njivi je bilo z vso paro na delu včerajšnje krdelo, ki se je prikradlo nad krompir od bogznaj odkod povsem neopaženo ter tiho.

Po premraženem ter lačnem Mošetu se je na mah ogrela in zavalovila vsa starostna kri. Sekiro je stisnil z levico, desno pest je zaokrožil krog ust ter zavpil iz polnih prs: »Huj, huj — huj!« Svinje v galop z njive proti gozdu in zankam, Jura za njimi s sekuro — — — Pogled na pobeg ščetinastega plena, let lovca in divji krul preplašene zverjadi po gozdu je bil pravi divji lov.

Svinje so se razletele v najbolj divjem diru v razne smeri po gozdu in samo ena samica je pozabila prednjo nogo v zanki tako, da se je prevrnila vsled trenutno zavrttega bega po tleh in je prestrašeno zakrutila. Predno se je utegnila prevaliti na vse štiri in krepkejšo potegniti za k gabru privezano vrv, jo je že zadelo uho Mošetove sekire po glavi do nezvesti. Da bi zadostil presrečni jager zadnjemu lovskemu predpisu usmiljenja, je zabodel onesveščeno zver pod grlo in je brizgnila črna kri v dolgem curku po snegu.

Zabodljaj z nožem je predramil smrti zapisano žrtev toliko, da je pričela izpuščati zadnje obupne krule, se premetavati in stresevati po celem nad 200 kg težkem telesu.

Udarec po glavi in odtok krvi sta opravila svoje. Jura je stal prvič v življenju pred težko zaklano svinjo, o kateri je lahko trdil, da bo njegov božični furež.

Ubito in zabodeno zver je bilo treba sa-

Kobila in krava, kateri sta prišli na svet na njenem rojstnem domu, sta jo zapustili in odgalopirali v hlev, v katerem bivata jedva eno leto.

Marta je čakala, koprnela po očetu ter Jošku — pa nobenega od nikoder in je že podil mrak dnevno svitlo.

Poklicala je hlapca. Obljubila mu je lepo nagrado, če stopi k Bezenšekovi in privede nazaj pobeglo kobilu in kravo. Sluga je posluhnil mlado, se podal na kratko pot, ni ga bilo več nazaj.

Po preteku dobre ure je morala v Zgoranje Gline dekla. Še to je nekaj zadržalo, da je izostala, ko je že bila trda noč.

Nikoli v življenju še ni presedela popolna osamelost nežni Marti kakor ono nedeljsko noč.

V brezupni samoti ter zapuščenosti se je spomnila pravljice, katero ji je morala tolikokrat pripovedovati rajna mati. Stori jo obravnava vlom ravbarjev v hlev, kjer pričnejo klati živino in ta muka ter kliče na pomoč. Iz nočnega spanja vzbujen, odbrzi prvi v hlev gospodar. Ni ga več nazaj. Za njim hlapec ter dekla, ki se tudi ne vrne. Končno pošlje mati in hišna gospodinja na poizvedovanje svojega majhnega sinčka. Ta pa se vrne nepoškodovan in pripoveduje med solzami materi, da so v hlevu čisto črni tolovaji, ki so poklali živino, pobili vse odposlanke in le njemu so prizanesli, ker je še tako neboljen. On naj sporoči materi, da naj pobegneta. Razbojniki bodo namreč domačijo požgali.

Na povratku.

Pri spominu na zgorajno pripovedko je pretresel Marto strah od glave do pet. Povsem sama je na domu v temni noči! Oče, kobilu, krava, hlapec in dekla so odšli kot odposlanci, a niti eden se ni vrnil. Bogznaj kaj groznega se jim je pripetilo?

mo potegniti do bajte k Sotli in Mošet bi jo tamkaj razkomadil po svoji dragi volji. Plen pa je bil tako težek, da ga niti z mesta ni mogel premakniti, kaj šele, da bi ga sam zavlekel v dolino in sicer tako, da bi sosedu nič veliko ne govorili, kako in s čim je obhajal šoštar Jura prve koline. Se lotiti raztelesenja svinje kar na licu mesta, tudi ni sodilo in bi še bolj vse zaznalo, da se bo stari Mošet mastil z graščinsko svinjo. Ni mu kazalo ničesar drugega, kakor da se je zatekel po pomoč pod zagotovilo strogega molka k svojemu dobremu prijatelju in sosedu Tepežu. Ta bo že zadel pravo.

Divjo svinjo je pokrtil s smrečjem. Kmalu je bil zapleten v skrivnostni razgovor s Tepežem, ki se je na koline veliko bolj razumel nego Jura. Sanke na samotni stali vzela seboj in sta prisankala lovski plen z lahkoto k Mošetu pod streho.

Furež.

Svinjo sta odrli, jo razsekala po hrbtenici na dvoje in v noči obesila vsako polovico na klina v parni, kjer je hranil Jura razno ropotijo in je bilo meso bolj na mrzlem zraku. Po opravljenem mesarskem poslu je prišlo na dnevni red vprašanje praženih jeter in pečene svinjske ribe. K svinjskim kolinskim dobrinam spada vinska pijača in to je poskrbel Tepež iz svoje kleti.

Strah je zmagal žensko kujavo trmo. Dvignila je s postelje dojenčka, ga tesno privila k sebi, zaklenila vrata na veži, potegnila ključ in odklepala navzgor proti Zgoranjim Glinam, kakor bi ji kuril pod podplati.

Vsa zasopla je obstala pred svojim novim domom, ki je bil razsvetljen in skozi dvojna zimska okna sta odmevala harmonika, petje in sploh hrupno rajanje.

Komaj pregnani strah je v Marti izpodrinila radovednost: Zakaj in kdo uganja tak dirindaj v hiši, v kateri je ona gospodinja?

Nevzdržna sila jo je nekako sunila preko praga v izbo veselja.

Nudil se ji je prizor, o kakršnem bi se ne bila upala niti sanjati: V kotu pod križem je sedel ter pel njen očka, zraven njega je vlekel mehe njen Joško, jedla, pila in radovala se je za bogato obloženo mizo Bezenškova in Skrbinškova služinčad!

Komaj je postala Marta pri odprtih vratih, je oče zaprl usta, mož je odložil harmoniko in sta jo prišla za roko in jo povedla za mizo na Joškovo desno stran.

Sprava.

Dvignil je kozarec oče Skrbinšek in povdaril na kratko, da obhajajo pri Bezenšku obletnico poroke in so čakali samo še na mlado gospodinjico ter mater, ki je, hvala Bogu, tudi prišla, da bo veselje popolno in vsi radostni ter Bogu hvaležni, ker jim je naklonil današnji dan, ki naj bo mejnik bodoče zakonske sreče v hiši, v kateri naj bo mož glava in žena njegova desna roka, a nikoli ne narobe!

Tako se je glasila napitnica preizkušnega očeta kot dobrodošlica nazadnje došlemu gostu ter kot zvezda vodnica za nadaljno od sreče in zadovolja spremljano bodočnost.

Pečena svinjska jetera in povrh še kos druge pečenke, na to se da piti in tako sta storila po tolikem trudu v obilni meri naša znanca. Bogznaj kake doživljaje je iztisnilo iz vsacega popito vino. Za izkazano pomoč je bil Jura v okajenem stanju toliko ginjen, da je kar sam ponudil najboljšemu prijatelju polovico svinje, s katero naj počne, kar hoče. Tepež ima obilno družino, on Jura je sam in bi težko zmagal z zobmi in želodcem kar dva centa poveljene svinjine. Ob koncu furežne pojedine je učinila še slivovka toliko, da sta se med solzami objemala ter prisegla še enkrat, da poneseta tajnost kolin v grob. Ob slovesu je bil Tepež mnenja, da bo stopil jutraj pred svitom po polovico svinje, da jo ponesi skrivoma na svoj dom. Segla sta si v roke. Noč je vzela Tepeža, Jura pa je tudi bil potreben počitka.

Razočarani Jura.

Kljub utrujenosti je spal Mošet vznemirjeno. Premetavale so se po njem tako burne sanje, da se jih je otepal s pestmi in se je parkrat prebudil, ko je lopnil z roko po stranici postelje in po steni. Nespočit se je na vse zgodaj zmotil z ležišča in skočil v parmo pogledat, če bi se le bile uresničile hude sanje, ki so ga preganjale in mrcvarile v noči.

Bil je še stari dretar krepkih živcev, da ga ni koj pri prvem iznenadenju oplazila

In kaj je hotela Marta o včigled toliko-rim presenečenjem? S sinčkom v naročju je s posveženo ljubeznijo pogledala preljubega moža, se zahvalila s pokornim očesom očetu in menila na glas skesano proti služinčadi: »Pobeg z doma je bil lahak — vrnitev težka, a sedaj je, hvala Bogu, zopet vse dobro!«

Kratke uhe in dolgi repli.

Vrnitev rojaka.

Na Zečah v župniji Pilštajn v spodnjih krajih je bila pred desetletji zelo imovita domačijah pri Štruklnovih. Pet sinov se je izsolalo od tega doma in so se razkropili po svetu. Nekoč tako lepa posest je po smrti staršev razpadla in kar je preostalo, je prešlo v čisto tuje roke.

Nekega poletja, ko že ni nikdo več govoril o Štuklovini, se je pojavil na Zečah prijazen gospod. Razlagal je v slovenskem jeziku, da je eden od sinov pokojnega Štukla in bi rad kupil kot spomin na dom kak vinograd v bližini. Petičnemu in celo v Gradcu na visokem mestu uslužbenemu domačinu je šlo vse po okolici na roko. Kmalu je bil v posesti vinograda z lesnim hramom, kakor si je sam želel. Priprosto leseno stavbo nad trsnim nasadom je dal preurediti, da je zamogel v njej udobno prebivati tudi mesta vajen človek.

Predno je gospod Štukl ostavil kupljeno posest in se je odpravil nazaj na službeno mesto, je postavil za oskrbnika sosedu Lapornika, kateremu je izročil polno moč glede obdelave in izdatkov. Pri slovesu je

kap. Klina, na katerih je viselo na vsakem po 100 kg svinjine, sta bila prazna... V kotu je še ostala koža, kateri je nočni tat celo odrezal veliko glavo! Jura je še v polsvitu enkrat vse pregledal, pretipal in dovižal z vso sigurnostjo, da ga je resnično neka višja moč v sanjah opozarjala, da ima v parni nezaželjen nočni obisk.

Nočni tat je zginil z obilnim plenom in Jura se je znašel tamkaj, kjer je bil pred lovsko srečo z divjo svinjo. Tudi odgovor na vprašanje: kdo ga je tako nesramno okradel, je bil brezdvomen. Prevaril ga je krivoprisežnik Tepež, ki je edini znal za skrivnost. Pod njegovo streho se je, mrha lopovska, najedel, napil, podaril mu je pol svinje in še drugo polovico mu je sunil po odhodu. Na vse te udarce prijateljske zlorabe je še moral molčati pred javnostjo. Šlo je za prekoračenje lovskega zakona in na tem polju ni poznal oskrbnik bizeljske graščine nikakega pogleda skozi prste.

Plačilo za tatvino?

Po prepoznanju tako peklensko zlobne prevare od strani najboljšega prijatelja sta zgrabila Mošeta upravičena jeza in pohlep po maščevanju!

Gospodarjeva krava je v hlevu zamukala in ga opomnila, naj najprej postreže njej in potem pa lahko slobodno kuje maščevalne načrte.

obljubil, da se bo prihodnje leto zopet vrnil v domač kraj in bo prebil dopust na trgatvi v svojem vinogradu.

Še precej dolgo so govorili Zečani in Pilštajncani s ponosom o tolikanj uglednem rojaku, ki se je že bolj v letih, pa vendarle spomnil rojstnega kraja, kjer bo sigurno preživel tudi pokoj.

Radovedneži so tiščali v Lapornika z vsemi mogočimi vprašanji o gospodovi preteklosti ter o usodi njegovih bratov. Znano mu je bilo le toliko, da je njegov gospodar Miha Štukl prvi za deželnim glavarjem, še samski, a se bo oženil s hčerko generala in jo bo pripeljal v svoj vinograd na poletni oddih.

Oskrbnik Lapornik je prejel večkrat od svojega gospoda iz Gradca kako pismo, ki se je pa nanašalo samo na urejevanje posestnih razmer in je bilo zaključeno s prisrčnimi pozdravi na vse sosede in domačine.

Okusna večerja.

Ena jesen, zima in spomlad so kmalu pri kraju. Štuklov vinograd je bil izborno obdelan, je obetal bogato trgatve in Lapornik je prejel iz Gradca na jesen obvestilo, naj pošlje ta in ta dan voz na postajo Mestinje po gospoda in njegovo mlado ženo.

Oskrbnik je izvršil za prihod vse priprave, kakor mu je bilo pismeno naročeno. Edino o tem je še razmišljal, s čim bi postregel komaj poročenemu paru, ko bosta izstopila z voza pred njegovo hišo in ju bo od tam pospremil v vinograd.

Stari Lapornik ni bil kar tako čisto navaden Zečan, ki ni prišel dalje nego mimo Turkovih mlak do farne cerkve sv. Mihaela na Pilštajnu. Služil je pri 87. pešpolku, se povzpел do šarže in je obdržal še toliko nemščine izza mladih let v spominu, da se bo za silo porazgovoril z gotovo trdo nemško generalko. Ker je bil po svetu, mu je bilo znano, kako je večkrat naj-

višji gospodi v pravo slast, če jo pogostiš s čisto priprosto kmečko jedjo.

Njemu samemu so bili na jesen najljubši ocvrti polhi s krompirjem, ki mora biti dobro zabeljen s poljšo mastjo. Za polhovo pečenko se je odločil oskrbnik in je bil vnaprej prepričan, da bo teknila tudi generalski hčerki.

Gospoda se je pripeljala na večer. Radevolje je sledila povabilu na večerjo za snažno pogrnjeno kmečko mizo.

Soproga gospoda Mihaela je bila res mlada, čedna, trdo nemška, a prijazna in se je opravičevala, ker ne zna slovenski.

Pridišali so na mizo na rumeno barvo pečeni polhi s krompirjem. Jed je šla v slast gospodi, da je kar prehvaliti nista mogla. Gospod Štukl je izrazil priznanje oskrbniku za izredno pogostitev in je bil vpričo žene ponosen, ker je njegov rojak prijetno presenetil razvajeni okus hčerke generala!

Takale pohvala je zaplesala po srcu skromnega Lapornika, ki je za polhi potregel gospodi z najboljšim in je bil pozvan, naj prisede ter razloži, kaj so jedli n če bi bilo za bodoče še vsaj kaj podobnega dobiti.

Polh s kratkimi uhi in z dolgim repom.

Lapornik je zbral vse znane nemške besede in razkladal napol slovenski in nemški, da ju je pogostil s čisto navadnimi polhi. So to živalce, ki imajo kratke uhe in dolge repe. Hranijo se s sadnimi jederci, orehi, bukovco itd. Letos jih je po Zečah vse polno in jih je nalovil v priprosto past na ploh za svislami na škednju, poleg katerega stoji oreh. Polhi po dnevu kje prespijo v štoru ali za tramom pod kmečko streho in v noči se razlezejo na pašo ter gredo eden za drugim v past. Kaj radi se zadržujejo na podstrešjih bolj samotnih vinskih hramov, kjer imajo mir. Najbrž bodo tudi v Štuk-

lovi zidanici, saj je tam okoli dovolj orehov ter raznega sadnega drevja. Nekoliko težje je izslediti polha po dnevu, v noči ga je pa slišati, ker cvili, godrnja in puha, da celo človeku krati spanje, če se začnejo živalce poditi po podstrešju.

Mlada gospa si je dobro zapomnila opis tolikanj okusnega polha in tudi način njegovega preživljanja ter pojavljanja v bližini človeških bivališč.

Po temeljitem in tečnem pokrepčilu se je spomnila graška gospoda na potrebo odpočitka pod lastno streho. Lapornik je spremil oba do lepo osnažene ter pripravljene zidanice ter voščil lahko noč.

Gospe Erni niso hoteli polhi iz glave. Želela si je od srca, da bi jih koj prvo noč vsaj slišala, če že ne videla.

Komaj sta zakonca upihnila petrolejko, je že pričel poljši ples na podstrešju. Polhi so cvilili ter se tako glasno preganjali po lesenih tleh podstrešja, da dolgo nista mogla zaspati.

Lov na polhe.

Drugo jutro je moral gospod svetnik v trg v Kozje po opravkih in je mladi ženi zagotovil, da bo na noč večerjal z njo v domačem hramu v lepo očiščeni izbici.

Koj po odhodu soproga je dozorel v gospe Erni sklep: Že kar za večerjo bom presenetila moža s pečenimi in od nje same nalovljenimi polhi s krompirjem. To bo ljubi možek veselo presenečen, ko se bo na lastne oči prepričal, kako zna biti tudi hči generala podjetna!

Hitro je stopila k Laporniku po poljšo past, a gospodarja ni bilo doma. Domači so ji dopovedali s kazanjem, da je odšel z doma in se bo vrnil enkrat v noči. Saj ni potrebovala oskrbnika, ki ji je bil itak razložil do podrobnosti način lova na polhe, potrebna ji je bila samo njegova past. To so ji Lapornikovi od srca radi prepustili in ji celo pokazali, kako jo naj na-

Zadnja dejanja.

Jura je položil živinčetu ter pobral gnojne vile, da bi skidal izpod krave, ko so se odprla vrata in je stal pred njim sam vražji sin Tepež!

Ni utegnil niti povedati, po kaj je prišel, že ga je zadel silovit udarec z vilami po glavi. Jura bi ga bil še zabodel na smrt, da se ni udarjeni vsled udriha po glavi zaokrenil na stran in so mu prebodle vile samo ramo.

Udarec in zabodljaj sta Tepeža toliko zmešala, da si ni mogel razbrati, odkod in zakaj pobesnelost prijatelja. Nagon samoohrane mu je zaokrenil noge na pobeg, da si obdrži vsaj toliko življenja v telesu, kolikor mu ga je še preostalo od zamaha in zabodljaja z gnojnimi vilami. Strah za življenje je nagnal v presenečeno prestrašenega Tepeža ravno toliko moči, da je bil urnejši od Mošeta, ki ga je precej časa podil z vilami. Doma pri zapahnenih vratih se je udarjeni in zabodeni Tepež zgrudil v mlaki krvi.

Domači so ga spravili v hišo na posteljo in videli, da ima do gole kosti zbito glavo, okrvavljeno ramo in mu je vzelo govor.

Poslali so po gospoda, zdravnika in žandarja. G. kaplan mu je podelil v nezavestnem stanju sv. poslednje olje, zdravnik je resno razsodil, da visi njegovo življenje na niti in orožnik je bil s poizvedovanjem prav kmalu pri Mošetu.

Ko je Jura iz ust orožnika zvedel, da mu še sinočnejši prijatelj umira, je priznal vse, kako in s kom je slavil svoj prvi furež in na kak vražje hudoben način je bil okraden.

Čuvar zakona je vse lepo popisal, kar mu je izpovedal Jura. V zahvalo za odkritosrčnost mu je nataknil verige na roke in ga je odgnal vklenjenega s kožo od odrte divje svinje preko rame.

Liki najbolj divjega razbojnika so odgnali orožniki Mošeta najprej na okrajno sodišče v Kozje in od tam k okrožnemu v Celje.

Poizvedovanja so bila kratka. Jura kljub hitremu zaključku preiskave ni bil izpuščen. Oblast je čakala z razpisom obravnave, dokler se pri Tepežu ni odločilo, ali se bo izliral, ali bo podlegel tako težkim poškodbam. Čez več mesecev je bil udarjeni in zabodeni toliko zakrpan na telesu, da so ga pripeljali z vozom v Celje in se je lahko osebno udeležil obravnave.

Domačini so bili nestrpni, kako bo srečanje obdolženca in poškodovanega v sodni sobi in zaradi tega se je zbralo precej radovednežev.

Pri razpravi je šele zaznal Jura, da so ga v oni furežni noči, ko se je njemu sanjalo o tatovih, okradli slučajno mimo njegove bajte se vozeči cigani, ki so se

nato za Sotlo dober teden mastili s slastno svinjino. Kakor on, je bil okraden tudi Tepež, ki bi pa še bil skoraj čisto po nedolžnem ob življenje!

Natančno opisano pojasnilo je na mah pregnalo iz kljub preiskovalnemu zaporu še vedno maščevalnega Mošeta zadnjo trohico jeze. Solze kesanja so mu zaigrale v očeh in ne meneč se za paznika, se je zgrudil na kolena pred prijatelja in ga je prosil odpuščanja, ker je zagrešil zločin težke telesne poškodbe v prenapetosti in bridki zmoti.

Tepež ga ni sunil od sebe. Prijel ga je za roko in je prosil javno sodni dvor, naj prepusti poravnavo prvotno krvavega obračuna med prijateljema njima samima.

Tacega zaključka na prvi videz težkega slučaja ni pričakoval nikdo in najmanj pa številni radovedneži, ki so bili po starem običaju porazdeljeni na mošetovce in tepeževce.

Sodniki sicer niso bili istega mnenja kakor Jura in Tepež, pač pa so razsodili po dolgem posvetovanju tako, da je Mošet prestal prisojeno mu kazni v preiskavi.

Stari Jura Mošet si je dobro zapomnil svoj prvi in zadnji furež v tem bednem življenju. Tepežu, ki se je doma čisto pocelil, je ostal do smrti hvaležen, da mu je odpuštil. Cela okolica daleč na okrog se je še leta in leta zgledovala nad njunim prisrčnim prijateljstvom.

stavi in naj med obe deski obešeni oreh pomaže z oljem. Vsa radostna je zbežala navkreber proti zidanici. Ne meneč se za dejstvo, da je polh ponočnjak, je nastavila past koj popoldne na podstrešje in čakala, kedaj se bo sprožila.

Celo pred- in popoldne so polhi na dilah mirovali in z njimi vred tudi skrbno in natančno po navodilih nastavljena past.

Komaj se je pa sonce skrilo za gore in je začel legati lahni mrak po goricah, je oživel tudi podstrešje štuklove zidanice in se je oglasila past s: trnk — pek!

Že toliko dolgih ur nestrpnosti Erna je kar hušnila po stopnicah na vrh in prinesla v kuhinjo za dolgi rep in s kratkimi ušesi precej obilnega in v njenem mladostnem življenju prvega polha.

Druga večerja.

Podkurila je štedilnik. Pristavila je vodo za poparjenje plena in že je bila na podstrešju, da je znova pripravila past.

Za dobre pol ure je imela pet polhov in tudi pri Laporniku jih ni bilo več.

Živalce je oparila, osnažila in brez dlake v beli goli koži so bile za las take, s kakršnimi jima je bil postregel oskrbnik.

Komaj je čakala, da se je vrnil vsled precej dolge hoje lačni mož. Pričela je s pečenjem in s polivanjem po krompirju s poljšjo mastjo, katere pa se ni veliko navedilo. Soprog je moral v izbi za pogrbeno mizo pokorno čakati na večerjo, ki bo veliko radostno iznenađenje in povrh še od njene kuharske roke.

V ponvi so polhi še precej naglo rumeleli in kazali s privlačno barvo, da bodo kmalu za njo mizo; pač pa ni pečenka tako vabljivo dišala kakor pri Lapornikovih.

Kuharica se je potolažila, da pri prvem poskusu povsem nove jedi ne more iztisniti iz nje vseh njenih vrlin okusa.

Pri pogledu na rumeno pečene polhe s kratkimi uhami in dolgimi repi je gospod svetnik hvaležno ginjen poljubil svojo zlatoto ženkico. Oba sta se lotila jela, pa jima ni šlo prav v slast. Gospod svetnik je bil do čisto izpraznjenega želodca gladen, on se je še silil, da se je nasitil. Soproga si je kmalu obliznila prste in se je glasno tolažila, da preveč mastna še tako okusna pečena jed ne tekne kar en za drugim.

Večerja je bila končana in zalita z vinom. Erna je še zaupala možu, kako je sama lovila polhe in je šlo vse, kakor ji je bil opisal Lapornik.

Bridko presenečenje.

Še oskrbniku je hotela dokazati, kako je generalska hči spretna učenka za lovski šport. Past je še nastavila samo toliko, da se ujame do jutra en polh, katerega bo pokazala Laporniku in tudi pri njem zrasla na ugledu lovske podjetnosti.

Štuklova sta še kramljala, dokler se ni sprožila past in nato sta se odpravila k počitku.

Na vse zgodaj je bila Erna izpod pernice in na podstrešju pri pasti. Za dolgi rep je prinesla ljubemu možku od pasti ubitega polha na posteljo in ga je še dremajočega zdregala, da je pogledal živalco.

Gospod svetnik Miha Štukl je poljšji plen s kratkimi uhi ter dolgim repom strašljivo debelo pogledal ter kriknil, kakor bi ga bila ženka pogodila s kroglo naravnost v srce! Planil je iz postelje, skoraj izdril vrata spalnice iz tečajev in

že je odmevalo izpod kapi v sobo bolešno bruhanje, kateremu ni bilo dolgo konca!

Možev pogled na »za rep bingljajočega polha, pobeg iz sobe in vse ono drugo iznenađa sledeče nečedno je osupnilo ter preplašilo do drgeta po celem telesu še pred nekaj trenutki presrečno gospo Erno.

Soproga ni bilo od nikoder. Ženko je postalo strah in je z vso srdito jezo pogrnala skozi okno polha na pot pred hišo.

Čez dobro uro se je vrnil mož v kmečkih hlačah, ker je bil stekel iz spalnice v spodnjih in si je priprosto oblačilo nekje sposodil.

Gospa Erna je prejela iz moževih ust povelje, naj odslej pusti polhe čisto pri miru. Živalce se odpravljajo ravno ob tem času na pohod v zimsko spanje in niso več užitne. Svetnikovo tolmačenje polšje neužitnosti je potrdil na posvet pozvani strokovnjak Lapornik in s tem bi naj bila zadeva pokopana tudi za generalsko kuharico Erno.

Moška obzirnost in ženska blebetavost.

Gospod svetnik je bil do svoje mlade in neizkušene soproge toliko obziren, da ji je zamolčal, kaj je lovila, spekla, prinesla na mizo in tudi sama zauživala. Bal se je za njen želodec in se je izmikaval dolgo časa ženski vsiljivi radovednosti, zakaj da bi bili postali tekom enega dneva najbolj okusni polhi človeškemu zdravju škodljivi.

Česar ni mogla iztisniti iz moške prizaneshljivosti do nežnega spola, je dosegla sčasom pri manj odpornih Lapornikovih ženskah. Raztolmačile so ji z vso resnostjo, da je zamenjala polhe s podganami, ki imajo istotako kratke uhe in dolge repe!

Našim malim

Boštjančkova božična noč.

Stric Boštjan.

Pri Srobotniku v Krivem grabnu je bil že izza mladih let za pastirja, hlapca in na starejša leta za šaferja stari Boštjan. Gospodarja Jurja je prenašal kot otroka po paši, njegovim potomcem je bil »stric«, kakor pravijo dobremu priletnemu človeku pri hiši. — Srobotnikovi malčki so se ga oklepali kakor dobre stare matere, ker jim je znal delati vse mogoče igrace in jih ob prostem času, posebno še ob dolgih zimskih večerih zabavati ter ganiti do solz s šaljivimi, podučnimi in v srce segajočimi storjami. Ko je na večer v zimi natesal z gabrovega v gorki peči sparjenega polena treske in jih začel ravnati, so se zbrali iz vseh kotov otročaji in moledovali za pripoved iz ust strica Boštjana. Bile so jim stričeve zgodbe znane prav natančno, vendar jih je znal dobričina vsikdar tako podati, da so vedno znova silile na smeh, uresnile poslušalca ali pa ga privlele na jok. Storja za storjo je natezovala pozornost malih, dokler se ni zakadila na mizi skleda z večerjo in so morali otroci k počitku po opravljeni skupni večerni molitvi.

Knjiga Boštjanovih spominov je bila debela ter mična, najbolj ganljivo v njej

je bilo poglavje o stričevi božični noči, katero je doživel v starosti osmih let. Stric je bil z vsako povestjo radovednejem na uslugo ob zaproseni priliki, svoj božični doživljaj izza nežnih otroških let je zaupaval leto za letom mladostnim poslušalcem le na sveti večer, ko je žarel od lučic v kot postavljeni Betlehem in so se oči vseh v hiši zbranih z vso nestrpnostjo in resnostjo obešale na strica, ki je sedel za peč in je obrnil oni list svoje bogate spominske knjige, na katerem je bilo zabeleženo s solzami: Božični prazniki Trepakovega Boštjančka.

Boštjanček.

Stric je še enkrat skrbno premotril krog poslušalcev, iztresel pipo in začel:

»Od tele hiše navzgor preko gozda, ki se še danes imenuje Gaj, je na krčevini tik ob hosti stala pred desetletji Trepakova bajta. Lastnica bajterije je bila moja že davno rajna babica. Moj oče se je sicer oženil na dom, a je preživljal domačijico z dnino, ker na neznatnem obgozdnem imanju je prirastlo za tri osebe vsega prepičlo.

Ko sem prijokal jaz na svet, mi je umrla mati in oče se je kmalu za tem odpravil po svetu, da bi zaslužil nekaj več, kakor mu je nudil za poljsko delo domači

gruntar. Mati je odšla kot žrtev materinstva v večnost, oče se po slovesu od babice in mene v zibelki ni nikdar več vrnil, ker ga je zadela v rudokopu smrtna nesreča. Stara mati so prejeli na fari nekega dne pisanje ter sveženj starega capja. Pismo so jim prebrali dedek Srobotnik in babica so na glas ter dolgo jokali in mi med solzami zatrjevali, da sem in bom ostal popolna sirota, katera ne bo imela spominov ne na mater in ne na očeta.

Kakor hitro sem oblekel prve hlače, sem že moral z babico k sosedom po dnuh, kjer sem za hrano pasel živino.

Otroci, ki so zrasli v bedi, imajo tudi iz najbolj nežnih let prav dober spomin. Tudi jaz se še na stara leta najboljše spominjam vsega, kar sem videl, doživel in pretrpel od tedaj, ko sem zamenjal drukano kikelco s cajgastimi hlačkami.

Babica so bili nad vse dobri z menoj in so me v dolgih zimskih večerih v domači bajti na peči naučili vsega, kar Vam ob raznih priložnostih pripovedujem.

V toplejših dneh, ko je bilo delo in vsaj nekaj skromnega zaslužka pri sosedih, sva se še prebila za silo. Bolj trda nama je predla pri vodenem močniku in posušenem sadju, če je zapadel debel sneg in niso mogli slabotna babica izpod strehe.

Revna sva bila prav dobesedno vzeto. Ne morem pa reči, da bi bili zadeli stara mama na gluha ušesa, če so zaprosili za obutev in oblekco pri imovitejših za ubogega Boštjančka, da ne bo preveč prezebal v zimskem času.

Takole se mi je godilo, kakor sem vam na kratko opisal in je bilo meni na zimo osem let. Taisto leto je snežilo že tri dni pred Božičem tako gosto, da se babica niso upali preko gozda k Srabotniku, kjer bi bili izprosili kaj boljšega za božične praznike, nego je nama nudila bórna Trepakova bajta. Kakor je bilo, je bilo. Zasnježena sva bila, odrezana od sosedov in obetala se je obema trda, če se ne bo dokopala do naju kaka usmiljena duša in nama pomagala izpod snežene odeje.

Boštjančekov sveti večer.

Kljub dejstvu, da so zrlí babica resnim dnem v oči, so prav dobre volje na sveti večer ocedili stari ter zakajeni Betlehem. Pritrdili so ga v kot brez običajnih smrekovih vejic, saj niso mogli v gozd po zelenje. Jaslice so nekako žalostno samevale v ocrnelem kotu in tudi babici se je zdel hlevček s sveto Družino, pastirci in ovčami preveč reven za tako svečanost, kakor je božična noč, četudi pod streho dveh zapuščenih bajtarjev.

Gledali so dolgo časa v betlehemske kot, zmajevali z glavo in končno menili:

»Nekje v škrinji na podstrešju še moram imeti shranjene pozlačene orehe, katere je prinesel od nekod tvoj rajni oče.«

Prižgali so na istju leščerbo, se zmotali iz izbe in škripanje stare lestve na dile je oznanjalo, da hočejo poiskati zlati okras za božični oltar v kotu. Slišal sem samo odpiranje ter zapiranje starih pokrovov na škrinjah in počasno stopicanje starostne hoje po golih deskah. Po dolgotrajnem pobrskavanju mi je vendarle udaril na uho radosten babinčen: »Hvala Bogu, kdor išče, ta najde.«

Mati so le zadeli na pozlačene orehe in se vračali s papirnatim zlatom, da ga prinesejo v dar betlehemske družini...

Naenkrat pa je strašno odjeknilo po celi bajti: Resk — — tresk — lop! ter bolestni: »Jezus, Marija in sv. Jožef!«

Skočil sem v lopo in sij od žerjavice z istja mi je osvetlil zame siroto najgroz-

nejši prizor: Babico je tiščala stara lestva, po tleh črepinje leščerbe in stara mama so ležali v znak, nekaj jim je grgalo iz ust, a razumel nisem niti besede! Užgal sem tresko, pokleknil poleg hropeče, zaihtel na ves glas in sem začel v strahu in trepetu mamó tresti, da bi mi vsaj povedala, kaj ji je in kako ji naj pomorem. Oči so se ji še dvakrat odprle, milo in do groba nezabno tolažeče me je pogledala, dve solzi sta se ji udrli po blestem licu, streslo jo je po vsem životu, še en vzdih — — oči so ostale na široko odprte brez običajnega materinega bleska, iz prs, iz grla in ust me ni potolažil niti vzdih več — —

Naenkrat me je postalo strah pred na tleh ležečo babico, ki se ni več ganila, ampak samo mrtvo gledala in tudi iz odprtih ust ni več dihala...

Smuknil sem v izbo, zaloputnil za seboj vrata, se stisnil v zapeček in bridko zajokal, da sem se moral zamisliti neokinčanemu Betlehemu v kotu.

Otroci, ki gledate danes v okrašene jaslice in bogato obloženo božično drevesce, niti jaz sirota brez očeta, matere in še brez babice na sveto noč Vam danes ne morem več opisati, kako sem prebil v cellem življenju najbolj osamljeno ter žalostno sveto noč v čisto samostni koči, kateri je grozila s porušenjem teža snega in sta jo varovala borni Betlehemček v ocrnelem kotu in mrtva babica v mrzli lopi...

Toliko se pač spominjam, da sem čutil prav iz dna duše, kako sem v razklopotani kočuri na najlepši večer čisto zapuščen in da bom poromal za babico, če ne bom omehčal s solzami Jezuščka v zakajenih jaslicah, da mi nakloni pomoč v najbolj obupnem položaju. Utrujenost mi je s časom zameglila zavest grozote ter popolne zapuščenosti. Spanec mi je zaustavil potoke solz in tudi jaz popolna reva sem zasanzal o prihodu nebeškega otroka na betlehemske livade.

Rešitev.

Iz najlepših sanj me je prebudilo močno loputanje po vratih in trkanje na okno. Predramil sem se ves premražen, si omenal oči in opazil, da je po izbi svetlo skozi okna. Pognal sem se iz zapečka proti

klopi pod oknom in zagledal obraz že davno rajnega Vašega dedeka.

Odloputnil sem vrata v lopo, stopil na roko mrtve babice in naenkrat so me pretresla doživetja božične noči tako, da sem kriknil na ves glas in niti vežnih vrat nisem mogel odpahnuti.

Šele dolgo prigovarjanje dedeka mi je vrnilo toliko moči, da sem zaokrenil ključ in se je tudi Srabotnikov gospodar z enim pogledom poučil, kako strašno sveto noč je moral prebiti osirotel otrok ob mrliču in še čisto sam v zapuščeni obgozdni bajti.

Dedek me ni izpraševal. Solze so se mu udrle po licu, objel me je, dvignil v naročje, me stisnil krepko k sebi, zaprl vrata in me odnesel po do pasu visokem snegu skozi gozd pod to le streho, pod katero sem še danes.

Babico smo pokopali na Štefanovo. Vsi farani so jokali na ves glas, ko so g. župnik s tresočim glasom omenjali, koga sprejema hladna zemlja in kedo edini še preostane od nesrečne Trepakove družine na svetu.

Vpričo vseh številnih pogrebcev me je vzel v naročje Vaš pokojni dedek, me odnesel s pokopališča in me je tolažil, naj ne jokam, ker bom imel v njem in njegovi blagi ženi očeta in mater.

Glejte, dragi otroci, sveta božična noč mi je vzela edino oporo babico. Moje zupljive solze v Betlehem so mi naklonile na Vašem domu krušne starše, ker pravih nisem poznal.

Pri tej Srabotnikovi hiši sem bil najprej pastir, opravljal sem vsa hlapčevska dela, a vedno v zavesti, da spadam po bridki usodi tesno k družini in v tem prepričanju sem se tudi postaral v Vašega strica.»

*

Tako se je glasil dolgo vrsto let opis božične noči, katero je preživela v nežni mladosti popolna sirota, na katero pa Zveličar v bornih jaslicah ni pozabil. Pri Srabotnikovih so se mladi in starejši stričevi poslušalci solzili zaradi prebridke usode zapuščenega otroka na sveto noč in so bili hvaležni Odrešeniku, da jih je očuval pred življenjskimi udarci, ki so pa pomogli Boštjančku do krušnega očeta in matere in do dosmrtné preskrbe.

*Sveta noč, blažena noč!
Vse že spi, je polnoč;
le Devica z Jožefom tam
v hlevcu varje Detece nam.
Spavaj, Dete, sladkó!*

*Sveta noč, blažena noč!
prišla je nam pomoč;
Dete božje v jaslih leži,
grešni zemlji radost deli,
rojen je Rešenik.*

*Sveta noč, blažena noč!
Rádostno pevajoč
angeli Gospoda slave,
mir ljudem na zemlji žele:
človek, zdaj si otet.*

